

ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා දර්ශනාවය

දර්ශනා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය

ශ්‍රී ලංකා ක්‍රිස්තියානි ළමා අරමුදල සඳහා
පිළියෙල කරන ලදී

සංස්මිපත ප්‍රකාශන
අංක 11 - 2008

දුර්ද්‍රව්‍යවල පිළිබඳ එළිදැක්වනු ලබන සංකීර්ණ ප්‍රකාශ දුර්ද්‍රව්‍ය විශ්ලේෂණ ආයතනයේ ප්‍රකාශන මාලාවෙහි එක් අංශයක් වන අතර එමගින් එකී ක්ෂේත්‍රයට අදාළ තොරතුරු හිසි කලට කඩිනමින් ප්‍රචාරණය කිරීම බලාපොරොත්තු වේ.

සංකීර්ණ ප්‍රකාශන මාලාවට කොටස දෙකක් ඇතුළත් වේ.

1. **දුර්ද්‍රව්‍ය සංකීර්ණයන් :** මෙම ප්‍රකාශනයන් වෘත්තිකයින් මෙන්ම වෘත්තිකයින් නොවන ප්‍රජාව අරමුණු කර ප්‍රකාශනය වේ. එමෙන්ම එවා තරමක සරල බසින්, විස්තර වාර්තාකරණ ආකාරයට ලියා ඇත.
2. **ප්‍රතිපත්ති සංකීර්ණයන් :** මෙම ප්‍රකාශනයන් සෘජු ප්‍රතිපත්ති ඉලක්ක කරගෙන සකස් කර ඇති අතර එවා දුර්ද්‍රව්‍යවල හා සංවර්ධනයට අදාළ කාර්යයන්හි නියුතු රාජ්‍ය අංශයේ, රාජ්‍ය නොවන අංශයේ නිලධාරීන්, පර්යේෂකයින් සහ ආධාරක ආයතන අරමුණු කරගෙන ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.

ISBN: 978-955-1040-49-9

රියෙනා රෙමිනන්ට්

දුර්ද්‍රව්‍ය විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි දුර්ද්‍රව්‍ය ඇගයීම් හා දැනුම කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ පර්යේෂණ කණ්ඩායමෙහි පේෂණ වෘත්තික සාමාජිකාවක් ලෙස රියෙනා වර්තමානයෙහි සේවය කරයි. ඇය මහා බ්‍රිතාන්‍යයෙහි පිහිටි බාත් විශ්ව විද්‍යාලයෙහි ප්‍රංශ භාෂාව, ඉතාලි භාෂාව සහ යුරෝපීය අධ්‍යයනයන් සම්පූර්ණ කර ඇත. නැවතත් එම විශ්ව විද්‍යාලයෙහි ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණ පිළිබඳව ඔස්ට්‍රේලියානු උපාධිය සඳහා අධ්‍යයන කටයුතුවල නියැලී සිටී. ඇයගේ පර්යේෂණ කාර්යයන්හි දී විශේෂ උනන්දුවක් දක්වනුයේ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සඳහා බලපෑම් ක්‍රියාවලිය සහ පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල වඩාත් ඵලදායී ලෙස හුවමාරු කර ගැනීම යන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහිය.

අසරා අම්පුල් කාදර්

දුර්ද්‍රව්‍ය විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි දුර්ද්‍රව්‍ය ඇගයීම් හා දැනුම කළමනාකරණ වැඩසටහනෙහි සම්බන්ධීකාරක ලෙස අසරා කටයුතු කරයි. ඇය ඉන්දියාවේ දිල්ලි විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ඇයගේ පළමු උපාධිය සමාප්තවීදී චීනය ධාරාවෙන් නිම කරන ලදී. අනතුරුව ඇයගේ ඔස්ට්‍රේලියානු උපාධිය සඳහා නෙදර්ලන්තයේ සමාජ අධ්‍යයනයන් පිළිබඳ ආයතනයට ඇතුළු වී සංවර්ධන අධ්‍යයන විෂයධාරාව හදාරා ඇත. ඇය විසින් විශේෂ උනන්දුවක් දක්වනු ලබන්නේ ග්‍රාමීය ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය මාරු සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය, ගැටුම් සහ අවතැන්වීම, සක්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවය, ළමා ගැටලු හා නාගරික දුර්ද්‍රව්‍යවල යන විෂයයන් කෙරෙහිය.

පේනා කුලේ

පේනා දුර්ද්‍රව්‍ය විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි දුර්ද්‍රව්‍ය ඇගයීම් හා දැනුම කළමනාකරණ අංශයෙහි සංවිච්චා සේවිකාවක් ලෙස කටයුතු කර ඇත. ඇය විශේෂ උනන්දුවක් දක්වනුයේ එකී අංශයෙහි තොරතුරු සන්තිවේදනය හා ව්‍යාප්ත කිරීම යන කරුණු කෙරෙහිය. ඇය එක්සත් රාජධානියෙහි ආන්ත ඇන්ඩ්‍රූ විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ආර්ථික විද්‍යා විෂය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව අධ්‍යයනය ලබා ඇත. ඇය විසින් බ්‍රිතාන්‍ය රජයේ පාරිසරික හා අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තින්වලට අදාළව ආර්ථික උපදේශක සේවා සැපයීමේ වර්ෂ ගණනාවක පළපුරුද්දක් ලබාගෙන ඇත.

පෙරවදන

මෙම සංකෂිප්ත වාර්තාව සකස් කිරීමට පදනම් වූයේ දැරිදුතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි නියුතු ශ්‍රී ලංකා රෙමිනන්ට් සහ අස්ථා අඛණ්ඩ කාදර් යන පර්යේෂකවන් දෙදෙනා විසින් මෑතකදී සකස් කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා දැරිදුතාවයේ බහු විධි මානසන් නම් පර්යේෂණ ග්‍රන්ථ විවරණයයි. මෙම විවරණය සකස් කරන ලද්දේ ශ්‍රී ලංකා ක්‍රිස්තියානි ළමා අරමුදල නම් ආයතනය සඳහාය. එහි පදනම වන්නේ, වර්තමානයේ, මැකපීක්, සහ ගෙනී යන අය විසින් (2005) ලෝක ක්‍රිස්තියානි ළමා අරමුදල සඳහා සකස් කරන ලද අවස්ථාවන් අභිමතීර්ම සහ අවදානම් තත්ව රාමුව (බිවි රාමුව) වේ.

මෙම සංකෂිප්ත වාර්තාවෙහි අරමුණ වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා දැරිදුතාවයේ බහු විධි මානසන් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා උපකාර කරගත හැකි විවිධ ගැටලු හා සම්බන්ධ ශුභාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක තොරතුරු හා දත්ත සාරාංශ කර දැක්වීමයි. මෙහි විවිධ විෂයන්ට අදාළව වැඩිදුර තොරතුරු ලබාගැනීමට පාඨකයින් මෙම සංකෂිප්තයට අදාළ මුලික ග්‍රන්ථ විවරණය වෙත යොමුවිය යුතුය. එම ග්‍රන්ථය දැරිදුතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙන් ලබාගත හැකිය. මෙම සංකෂිප්ත වාර්තාව සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම සෙවණාත සංවිධානයේ එච්.එම්.දු. වූලරත්න මඟ විසින් සිදුකරන ලදී.

පටුන

1. හැඳින්වීම.....	1
2. සෞඛ්‍ය	3
3. පෝෂණය.....	6
4. අධ්‍යාපනය.....	7
5. අළු හැටුම් නිසා පීඩාවට පත් ළමුන්.....	9
6. ළමා ශ්‍රමිකයින්	11
7. සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුලවල ළමුන්.....	13
8. ළමා අපවාර.....	14
9. ආයතනික රැකවරණය.....	16
10. වීථි ළමුන්.....	18
11. නිගමනයන්.....	19
12. ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ.....	22

1. හැඳින්වීම

ළමා දර්දතාවය යන ප්‍රකාශය ගුණා පුළුල් අර්ථයක් ගැබ් වූ යෙදවුමකි. එමගින් ළමුන්ගේ හැකියාව, ශුභ සාධනය හා අනාගත ඉඩප්‍රස්ථා ආදී ළමුන්ගේ ජීවිතයට බලපාන විවිධ අංශයන් අර්ථවත් කරයි. පසුගිය වර්ෂ පනහක කාලය තුළදී ළමා සහ වැඩිහිටි ශුභසාධනය කෙරෙහි බලපාන කරැණු අවබෝධ කර ගැනීමට උත්සාහ දරා ඇත්තේ ගුණාමත් පටු මානසක් වූ පවුලේ මූලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ඇති හැකියාව (මූලික වශයෙන්ම ආදායම මැනීම) තුළින් බවයි. නමුත් මේ යටතේ ළමා සහ වැඩිහිටි ශුභසාධනයට බලපාන්නා වූ බහුවිධ මානසක් වන, පාරිසරික, සංස්කෘතික, අධ්‍යාපනික, සෞඛ්‍ය, නිදහස හා ආරක්ෂාව යන අංශයන් ආවරණය නොවූවක් බව පැහැදිලි විය. මෙම බහුවිධ මානසත් භාවිතකර බැලීමෙන් පවුල තුළ ළමාගේ ඇති කාර්යභාරය සැලකිලිමත් ගත්විට, ඔහු මුළු පවුල තුළ ගැටසෙන තනි පුද්ගලයකු ලෙස මුහුණදෙන දර්දතාවය සහ ශුභසාධනය පවුලේ වැඩිහිටියන්ගෙන් විශුක්තව හඳුනාගත හැකිය යන්නත් අවධාරණය කරයි.

මෙම විවරණය මගින් දර්දතාවය විවිධ මානසත් ඔස්සේ තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කරයි. එනම්, දර්දතාවය යනු විවිධ වූ කරැණු සහ බලපෑම්වල ප්‍රතිඵලයක් වන අතර එය තේරුම් ගැනීම ද විවිධ මානසත් ඔස්සේ සිදුකළ හැකි බවයි. එමනිසා මේ අර්ථයෙන් ගත්විට ආදායම් තත්ත්වය වැනි තනි මිනුම් දණ්ඩක් භාවිත කර දර්දතාවයේ යථා තත්ත්වය සහ ගැඹුර අවබෝධ කර ගත නොහැකි බව පෙනේ. මෙම තත්ත්වය තේරුම්ගත්, රාජ්‍යයන් සහ ජාත්‍යන්තර සංවිධාන විසින් බහුවිධ මානසත් භාවිතකරමින් දර්දතාවය මැනීමට උත්සාහ කර තිබේ. එ අතර එකසන් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් භාවිත කරනු ලබන මානව සංවර්ධන දර්ශකය බෙහෙවින් ප්‍රසිද්ධ දර්ශකයකි. එ යටතේ මූලික ප්‍රධාන මානසත් තුනක් උපයෝගී කරගනී. උදා: දිගුකාලයක් සෞඛ්‍ය සම්පන්නව ජීවත්වීමේ හැකියාව (මෙය උපතේ දී ආයු අපේක්ෂාව මැනීම මත සිදු කරයි) දැනුම ලබා ගැනීමේ හැකියාව (වැඩිහිටි සාක්ෂරතාවය මැනීමෙන් ලබාගත් 2/3 බර තැබීම මත) සහ ප්‍රාථමික, ද්විතීයික සහ තෘතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා ඇතුළුවීමේ ප්‍රතිශතය සහ ස්ථාවර ජීවන තත්ත්වයක් පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව (දළ දේශීය නිෂ්පාදිත දර්ශකය එකපුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්වය සාමාන්‍යය මත බැලීම යන ඒවාය.)

මේ අනුව බලන විට, දර්දතාවය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා බහුවිධ මානසත් භාවිත කිරීම ජාත්‍යන්තර සහ ජාතික වශයෙන් පිළිගැනීමට ලක්ව තිබෙන මුත් ඒ සඳහා වූ නිර්වචනයන් විවිධ මුහුණුවර ගනී. එමෙන්ම මෙම විෂයට අදාළ ප්‍රායෝගික පර්යේෂණ සහ මනුෂ්‍ය ස්වභාව සීමාන්තික වන අතර ඒවා අභියෝගයන්ට ලක්වෙමින් පවතී. මෙම තත්ත්වයන් යටතේ, ළමා දර්දතාවය අවම කිරීම සඳහා ප්‍රායෝගික මට්ටමේ කාර්යයන්හි නියැලී සිටින රාජ්‍ය අංශයට මෙන්ම අනෙකුත් ආයතනවලට විවිධ ගැටලුවලට මුහුණ පෑමට සිදුවේ. එමනිසා විවිධ පළාත්වල වාසයකරන ළමුන් මුහුණදෙන ගැටලු හඳුනා ගැනීම මෙන්ම ළමුන්ගේ ප්‍රමුඛ අවශ්‍යතා තේරුම් ගැනීම සඳහා ප්‍රායෝගිකව මැදිහත්වීමේ වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීම සඳහා ව්‍යවහාරික පර්යේෂණයන්ගේ අවශ්‍යතාවය වඩාත් ඉස්මතුව පෙනේ.

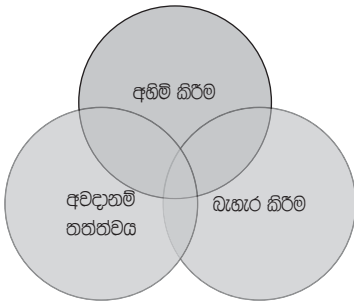
ළමා ශුභසාධනය උදෙසා ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන බොහෝ සංවිධාන සහභාගීත්ව ක්‍රමවේදයන් භාවිත කරමින්, ළමුන්ගේ අදහස්, ඔවුන්ගේ අපේක්ෂාවන් හඳුනා ගනිමින් ඔවුන් සඳහා වූ සංවර්ධන උපාය මාර්ග සැලසුම් කරති. මෙවැනි සැලසුම් ක්‍රමවේදයන් පර්යේෂණයන්ට ලක්කිරීම ගුණා සීමිත බව පෙනේ. කෙසේ නමුත්, පුළුල් ප්‍රමුඛතාවයන් සහ ගැටලු පිළිබඳව නිවැරදි අවබෝධයක් ලබා ගැනීම, සංවර්ධන මැදිහත් වීමේ උපාය මාර්ග සැලසුම් කිරීම සඳහා වැදගත් වනබව අවධාරණය කළ යුතුය.

මෙම විවරණය මගින් දර්ථතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය විසින් ප්‍රකාශිත ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා දර්ථතාවයේ බහුවිධ මානසත්¹ නැමති ග්‍රන්ථයෙහි සාරාංශයක් ඉදිරිපත් කරන අතර එමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ළමුන්ගේ ශුභසාධනයට අදාළ ප්‍රධාන ගැටලු සහ බලපෑම් පිළිබඳව සංවිනාත්මක හා විස්තරාත්මක විවරණයක් දැනට ප්‍රකාශිත මූලාශ්‍රයන් ද භාවිත කරමින් ඉදිරිපත් කරයි.

අභිමි කිරීම, බැහැර කිරීම හා අවදානම් තත්ව රාමුව (බීවී රාමුව)

මෙම අධ්‍යනය සඳහා භාවිත කරන ලද බහුවිධ මාන රාමුව විශේෂයෙන්ම ළමා දර්ථතාවය විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා ගොඩනගන ලද බීවී රාමුව නම් සංකල්ප රාමුවකි. එය වර්ෂ 2005 දී, වර්ඩ්ස්වර්ත්, මැක්සික් සහ ගෙණී යන අය විසින් ක්‍රිස්තියානි ළමා අරමුදල සඳහා සකස් කරන ලද්දකි. එය එකිනෙකට ස්වායත්ත සහ එකට බැඳී පවත්නා මානසත් තුනක් වූ අභිමි කිරීම, බැහැර කිරීම හා අවදානම් තත්වය පදනම් කරගෙන වැඩිදියුණු කර ඇත (රූප සටහන 1.1). මෙම බීවී රාමුව යටතේ ලොව විවිධ රටවල ළමා දර්ථතාවය පිළිබඳව බහුවිධ මාන ප්‍රවේශය භාවිතකර අධ්‍යයනයන් සිදුකර ඇත. එමගින්, ළමා දර්ථතාවය පිළිබඳව සරල හා පටු නිර්වචනයන්ගෙන් බැහැරව ළමුන් විසින් දර්ථතාවය අත්දකිනා ආකාරය වඩාත් පුළුල්ව විග්‍රහ කිරීමට හැකියාව ලැබී ඇත. ළමා දර්ථතාවය පිළිබඳව සැලකීමේ දී ඔවුන් මුහුණ දෙන ගැටලුව අනුව එහි ගැඹුර සහ විවිධ මානසත් අවබෝධ කරගත හැකිය. එමෙන්ම බොහෝ විට ළමුන් එකවර විවිධාකාර වූ ගැටලුවලට මුහුණපාන අතර එමනිසා ළමා දර්ථතාවයේ විවිධ මානසත් එකවර අත් විඳින බව පැහැදිලිය.

රූපසටහන 1.1 බීවී රාමුව

මූලාශ්‍රය: වර්ඩ්ස්වර්ත් සහ අනෙකුත් අය (2005)

අභිමිකිරීම: අභිමිකිරීම යන මානසත් අදහස් කරනුයේ මූලික අවශ්‍යතා පිළිබඳ විමසීමයි. මේ යටතේ ළමයින්ගේ ශුභසාධනය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය ද්‍රව්‍යයන් වූ ආහාර, ආරක්ෂිත පානීය ජලය, අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය යන සම්පත් හා සේවාවන් නොමැති බව ප්‍රකාශ වේ. මෙලෙස ළමුන් සඳහා මූලික අවශ්‍යතා අභිමි කිරීම වැඩිහිටි අයෙකු එවැනි තත්වයකදී මුහුණපාන තත්වයට වඩා ඉතාමත් බරපතල බව පෙනේ. එයට හේතුව එවැනි තත්වයන් යටතේ ළමුන් හට සිදුවන අහිතකර බලපෑම ඔවුන්ගේ ජීවිත කාලය පුරාම බලපාන බැවිනි. මෙය විශේෂයෙන්ම අදාළ වන්නේ සෞඛ්‍ය හා පෝෂණය යන අංශයන් කෙරෙහිය.

¹ රේමන්ඩ්, එච්., කාදර්, එ., 2008. ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා දර්ථතාවයේ බහුවිධමානසත්, දර්ථතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය.

බැහැරකිරීම: මෙයින් අදහස් කරනුයේ සම්පත් හා සේවාවන්වලින් බැහැර කිරීමකට වඩා ආයතනික හා සමාජ සංදර්භය තත්වයන් තුළින් ළමුන් බැහැර කිරීමයි. එමගින් ළමුන් හට මූලික අවශ්‍යතා අහිමි වීම මෙන්ම සෞභ්‍ය සහ සමාජයීය සහාය ද අහිමි වේ. බැහැර කිරීම යන මාතෘක යටතේ ළමුන්ගේ තත්වය විග්‍රහ කිරීමේ දී පවුලේ තත්වය හා සමාජ පසුබිම අදාළ කරගන්නා අතර එ තුළ ළමුන් දර්දනාවය අත් විඳින ආකාරය විග්‍රහ කරයි. ළමයකු තම සම්පතම කණ්ඩායම්වලින් හෝ ක්‍රියාකාරකම්වලින් හෝ අවස්ථාවලින් බැහැර කර ඇතැයි යන්න දැනෙන ආකාර කිහිපයක් තිබේ. ඕනෑම රාමු විශ්ලේෂණය මගින් එවැනි අවස්ථා හතරක් හඳුනා ගෙන තිබේ. එනම් සමාජ තත්වය, උදා. අපකීර්තිය/ගර්භාව; කණ්ඩායම් සාමාජිකත්වය, උදා. ජනවාර්ගික හා ආගමික කණ්ඩායම්; ආර්ථික තත්වය, උදා. විධිමත් අංශයේ ක්‍රියාකාරකම්වලින් බැහැර කිරීම හා සංස්කෘතිකමය පක්ෂපාතිත්වය, උදා. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පදනම් කරගෙන සිදුකරනු ලබන බැහැර කිරීම් ආදිය ඇතුළත් වේ.

අවදානම් තත්වය: මෙමගින් අවධාරණය කරනු ලබන්නේ විවිධ තත්වයන් යටතේ ළමුන් කුමන ආකාරයේ අවදානමකට ලක්වන්නේ ද යන්නයි. මෙහිදී, ඔවුන් ජීවත්වන ප්‍රදේශයේ පීඩිතම, ජනවර්ගය, සමාජ තත්වය, වයස හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය යන කරුණු පදනම් කරගෙන ළමා දර්දනාවය විග්‍රහ කරයි. එමෙන්ම, විවිධ වූ අවදානම් තත්වයන්ට මුහුණ දීම සඳහා ළමුන් තුළ තිබෙන හැකියාව විග්‍රහ කරමින් ඔවුන් අවදානම් තත්වයන්ට මුහුණ දී අනතුරුව යථා තත්වයට පැමිණීමේ හැකියාව සොයා බලයි. ඉදිරිය ගැන සැලසුම් කිරීමට නොහැකිකම සහ අවදානමකට මුහුණ දී යළි යථා තත්වය පත්වීමට ඇති නොහැකියාව අවදානම් තත්වයන්ට ගොදුරුවීමේ ප්‍රතිඵලයකි. තවද, අවදානමකට මුහුණදීමෙන් අනතුරුව කුමන ආකාරයකින් යළි යථා තත්වයට පත්වීමට ළමුන්හට හැකියාවක් තිබේ ද යන්න ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඔවුන් සතු සම්පත් සහ ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික හැකියාව අනුව තීරණය වේ. විවිධ සංදර්භයන්ට අනුව අවදානම් තත්වයන්ගේ තීව්‍රතාවය තීරණය වේ. එ අතර දර්දනාවය යන්න එක් ප්‍රධාන තත්වයක් වන අතර එය තවත් සාධක බොහොමයක් මත තීරණය වේ. එනම් කාලය, සමාජයීය ගැටුම්වල ස්වභාවය සහ සමාජ ආයතනික තත්වයන් ආදිය එ අතර ප්‍රධාන වේ. සමාජයේ සුළු පිරිසක් නිදහසින් දර්දනාවයට සහ අවදානම් තත්වයන්ට හසුව සිටින අතර ඔවුන් එකී තත්වයන්ට පත්වීමේ හේතු කාරණා සහ එයින් මිදීමට ඇති අපහසුතා පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිය.

2. සෞඛ්‍ය

ළමයකුගේ මනා සෞඛ්‍ය තත්වය ඔහුගේ බුද්ධිමය වර්ධනයට මෙන්ම භෞතික වර්ධනය කෙරෙහි බලපාන තීරණාත්මක සාධකයකි. එමෙන්ම අසතුටුදායක/පහත් සෞඛ්‍ය තත්වය මගින් ළමාගේ හැකියා වර්ධනයට මෙන්ම අනාගත අපේක්ෂාවන් සපුරා ගැනීමට නොහැකි තත්වයක් උදා කරයි. ළමා සෞඛ්‍ය කෙරෙහි බලපාන සාධක අතර, දෛමච්චියන්ගේ ආදායම් තත්වය, අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍ය තත්වය, ආර්ථික හෝ සමාජයීය හෝ යටිතල පහසුකම්වලින් බැහැර කිරීම, සහ භූගෝලීය පීඩිතම (මෙහිදී පීඩිතමේ අවාසි සහගත තත්වයන් සහ අවදානම් තත්වයන්) ආදිය ප්‍රධාන වේ. අයහපත් සෞඛ්‍ය තත්වයෙන් පීඩා විඳින ළමයකුගේ ඔහුගේ ජීවිතයේ උපරිම හැකියාවන් දියුණු කර ගැනීමට නොහැකිවන අතර එම තත්වය ඔහුගෙන් පසු පවත්නා පරම්පරාවට ද උරුමවනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය දරුණු සංඛ්‍යාලේඛනයන් වන ගුහළ ප්‍රතිශක්තිකරණය සහ පහළ මට්ටමක පවත්නා ළදරු මරණ අනුපාතය වෙනත් සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල් හා සසඳනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා යහපත් ළමා සෞඛ්‍ය තත්වය පිළිබඳව හොඳ සාක්ෂියක් ලෙස දැක්විය හැකිය. නිදහසින් පසුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද සමාජ ශුභසාධන වැඩසටහන් යටතේ නිදහස් සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් සහ අනෙකුත් සංවර්ධන මැදිහත්වීම් නිසා පෝෂණය සහ පවුල සෞඛ්‍ය තත්වය යහපත් මට්ටමක පැවතීමට හේතුවී ඇති බව

පෙන්න, කෙසේ නමුත්, අඩු බර හා උණ වර්ධනයක් සහිත ළමුන් සිරිම තවදුරටත් පවතින ගැටලුවකි. එමෙන්ම ආරක්ෂිත පාඪය ජලය සහ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සඳහා සියළුම ළමුන්හට ප්‍රවේශකරවය නොමැතිකමත් තවත් හඳුනාගත් ප්‍රශ්න ලෙස පවතී.

වසර 2000 දී පවත්වනනට යෙදුන ජනගහන හා සෞඛ්‍යය සමීක්ෂණයට අනුව (උතුරු නැගෙනහිර පළාත් හැර) ශ්‍රී ලංකාවේ අනෙකුත් සියළුම පළාත්වල ප්‍රතිශක්තිකරණ එන්නත් ලබාදී ඇති වයස අවුරුදු පහට අඩු ළමුන් පිළිබඳ දත්ත වාර්තා වී ඇත (වගු අංක 2.1). ඉන් අනතුරුව වසර 2001 දී උතුරු නැගෙනහිර පළාත් ආවරණය වන පරිදි සීමාන්තික වශයෙන් සිදුකරන ලද ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සංගණනය යටතේ ද ඉහත සඳහන් තත්ත්වයන්ට සමාන ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට හැකිවී තිබේ.

වගු අංක 2.1: සෞඛ්‍ය කාඩ්පතක් ලබාගෙන ඇති වයස අවුරුදු 05 ට අඩු ළමුන් සඳහා එන්නත් ලබාදීම (2000)

අංශය	සෞඛ්‍ය කාඩ්පත් සහිත ළමුන් %	සෞඛ්‍ය කාඩ්පතක් සහිත ළමුන් සඳහා සම්පූර්ණ ප්‍රතිශක්තිකරණ එන්නත් ලබාදීම %
කොළඹ නාගරිකය	86.8	79.9
අනෙකුත් නාගරික ප්‍රදේශ	86.5	82.2
ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ	87.4	81.5
වතු අංශය	66.3	71.4

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2002 (a) 172
 සටහන: උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් අඩංගු නැත.

උදාරාශ්‍රිත රෝග, විශේෂයෙන්ම පාචනය වැනි රෝග, ශ්‍රී ලංකාවේ ළමුන් අතර තවමත් බහුලව දැකිය හැකි අතර එය ළමුන්ගේ වර්ධන අඩාල කිරීමට බලපාන ප්‍රධාන සාධකයකි. මේ සඳහා ආරක්ෂිත පාඪය ජලය සහ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් නොමැතිවීම බලපා තිබේ. ඉහත සඳහන් වසරේ දී (2000) සිදුකරන ලද ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණයට අනුව (උතුරු නැගෙනහිර හැර) පාචනය හා උදාරය ආශ්‍රිත රෝගවලට ගොදුරු වූ ළමුන් පිළිබඳව දත්ත මගින් පහත විස්තර හෙළිදරව් කර ඇත. ඒ අනුව සමීක්ෂණයට සහිත දෙකට පෙර එවැනි රෝග තත්ත්වයන්ට ගොදුරු වූ ළමුන් 5.5%, කොළඹ නාගරිකයෙන් ද, 5% ක් වෙනත් නාගරික ප්‍රදේශවලින් ද, 7% ක් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලින් ද, 6.5% ක් වතු අංශයේ ළමුන් වශයෙන් ද සඳහන්ව ඇත. ඊට අමතරව වසර 2004 දී යුනිසෙෆ් ආයතනය විසින් ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව හා එක්ව උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්කයන්හී සිදුකරන ලද සමීක්ෂණයකට අනුව පාචනය හා උදාරාශ්‍රිත රෝග වැඩි වශයෙන් වාර්තා වී ඇත්තේ වයස මාස 13 - 23 අතර දැරුවන් අතර වේ. එය 13% කි. මාස 24 - 35 කාලය වන විට එකී සංඛ්‍යාව 5% දක්වා පහත වැටී ඇත. තවද වයස මාස 48 - 59 වන විට එය 3% දක්වා පහත වැටී ඇත. මෙම සමීක්ෂණයන්ට අනුව මවගේ අධ්‍යාපනික මට්ටම සහ ළදරුවන්ගේ පාචන තත්ත්වය අතර පැහැදිලි සංඛ්‍යාත්මක සහසම්බන්ධතාවයක් දැක ගැනීමට නොහැකිය.

සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා අනෙකුත් රටවල හා සසඳා බලනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ ළදරු හා මරණ මරණ අනුපාතය ඉතා පහළ මට්ටමක පවතී. ළදරු මරණ අනුපාතය 1985 - 1990 කාලය තුළදී 22% ක් වූ අතර 1995 - 2000 කාලය තුළදී 13.5% දක්වා පහත වැටී ඇත. ජනාවාස අංශයන් දෙස බලනවිට ළදරු මරණ අනුපාතය ඉතාමත් ඉහළ මට්ටමක පවතින්නේ වතු අංශයෙහි ය. එය 47.5% කි. (500 කට තරමක් වැඩි සංඛ්‍යාවක් ආශ්‍රයෙනි) මෙම ප්‍රතිශතය නාගරික අංශයේ 15% කි (උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් හැර). ළදරු මරණ සඳහා බලපාන ප්‍රධාන හේතු තුනක් වන්නේ; ශ්‍වසන සම්බන්ධ අසනීප, පාචනය සහ හදිසි අනතුරු යන ඵලය (ජනලේඛන හා

සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2002), මරණ අනුපාතය සඳහා බලපාන හේතු ලෙස ගර්භනී අවධියේ දී මවගේ සෞඛ්‍ය හා පෝෂණ තත්ත්වය, සහ පුරව හා පසු ප්‍රසූති අවධියේ දී සෞඛ්‍ය සායන සඳහා ඇති ප්‍රවේශකත්වය ද දැක්විය හැකිය. ළදරු මරණ සඳහා බොහෝ දුරට බලපාන තවත් හේතුන් ලෙස, දෛවිකයන්ගේ සමාජ ආර්ථික පසුබිම සහ විශේෂයෙන්ම මවගේ අධ්‍යාපනික තත්ත්වය හඳුනාගෙන ඇත. තවද ජීවත්වන පරිසරය සහ ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් සඳහා ඇති ප්‍රවේශකත්වය ළදරු මරණ අනුපාතයට බලපාන සාධක අතර වැදගත් ඒවා වේ. තවද මවගේ වයස් සීමාව ද ළදරු මරණ අනුපාතයට කෙලින්ම බලපාන බව පෙනේ. විශේෂයෙන්ම වයස අවුරුදු 20 ට අඩු සහ අවුරුදු 35 ට වැඩි මව්වරුන්ගේ ළදරුවන් ඉපදී මාසයක් තුළ මිය යෑමට ඇති හැකියාව වැඩි බව පෙනේ (ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2000).

වගු අංක 2.2: මරණ අනුපාතයේ නැඹුරුව (සජීවී උපත 1000කට)

කාලය	උපතේ දී සිදුවන මරණ	උපතින් පසුව සිදුවන මරණ	ළදරු මරණ	මුළු මරණ	වයස අවුරුදු 5ට අඩු මරණ
1995-2000	8.3	5.3	13.6	1.0	14.6
1990-1995	19.4	5.2	24.6	2.6	27.2
1985-1990	13.8	8.2	22.0	3.3	25.3

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2002 (a)
 සටහන: උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් අඩංගු නැත

වගු අංක 2.3: ජනවාර්ගික අංශ අනුව මරණ අනුපාතය, 2002 (සජීවී උපත 1000කට)

අංශය	උපතේ දී සිදුවන මරණ	උපතින් පසුව සිදුවන මරණ	ළදරු මරණ	මුළු මරණ	වයස අවුරුදු 5ට අඩු මරණ
නාගරික	9.1	5.8	14.9	2.5	17.3
ග්‍රාමීය	13.5	3.9	17.4	1.1	18.6
වතු අංශය	(31.0)	(16.5)	(47.5)	(4.1)	(51.6)

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2002 (a)
 සටහන: උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් හැර (වරහන් ඇතුළත තිබෙන සංඛ්‍යා 500 තරමක් වැඩි සිද්ධි පදනම් කරගෙන තිබේ)

දරු ප්‍රසූතියට පෙර සිදුවන මාතෘ රැකවරණය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉතාම සාර්ථකව සිදුවන බව පෙනේ. එනම් 100% මව්වරුන් හට යම් ආකාරයක පුරව ප්‍රසූති සත්කාර සේවා ලැබීම සෑම අංශයක් පුරාම උතුරු නැගෙනහිර පළාත් ද ඇතුළත්ව සිදුවන බව පෙනේ. මේ සඳහා මව්වරුන්ගේ අධ්‍යාපනික තත්ත්වය සෘජුවම බලපා ඇති අතර ඒ සඳහා පුහුණු සත්කාරක සේවා 72% සිට 98% දක්වා ඉහළ ශාමන් මෙම තත්ත්වය තවත් තහවුරු කර ඇත (ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව සහ යුනිසෙෆ් ආයතනය, 2004).

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අවසන්වරට 2001 දී සිදුකරන ලද ජන හා සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු අතර පවත්නා විවිධ ආබාධිත තත්ත්වයන්ට අදාළ දත්ත රැස්කර තිබේ. ඒ යටතේ ආබාධිත තත්ත්වයන් සහිත මුළුතර ප්‍රමාණය වයසට සමගාමීව වර්ධනය වන බව සොයා ගෙන ඇති අතර එමගින් නිරූපනය වන්නේ බොහෝ ආබාධිත තත්ත්වයන්ට පසු වයස් බාණ්ඩවලදී මුහුණ දී ඇති බව

සහ ඒ සඳහා තුළාලවීම් හෝ අසනීප තත්වයන් බලපා ඇති බවයි. එකී සංඛ්‍යා ලේඛන අනුව ආබාධිත මුළු පිරිමි ළමුන් සංඛ්‍යාව 158,446 ක් සහ ගැහැණු ළමුන් 116,265 ක් ද වේ. වඩාත්ම බහුල ආබාධිත තත්වයන් දෙසා හා සම්බන්ධව වේ. (එය සත්‍ය පුරුෂ දෛපක්ෂයටම පොදුවේ 33% කි. බිහිරි බව හා ගොළු බවින් යුතු ආබාධිත ප්‍රතිශතය 26.5% කි. මානසික ආබාධ සහිත සංඛ්‍යාව 25% කි (ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2001). මෙම ආබාධිත ළමුන් වැඩිපුර දැකගත හැක්කේ ඉතාමත් දිළිඳු සහ අවදානම් තත්වයන්ට මුහුණ දී ඇති පවුල් අතරය. ඒ අනුව ආබාධිත දරුවන් සහිත පවුල් විශාල ප්‍රමාණයක් දරිද්‍රතා මට්ටමෙන් පහළ පවුල්වලට අයත් බව පෙනේ.

ආබාධිත ළමුන් සඳහා අධ්‍යාපනය ලබාදීම ප්‍රමුඛ අවශ්‍යතාවයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබේ. එමගින් ඔවුන්ගේ අනාගතය ස්වාධීනව හා දියුණු මට්ටමෙන් පවත්වා ගෙන යෑමේ අවස්ථාව උදාවනු ඇත. 1970 දශකයේ මුල් භාගයේ සීමා ආබාධිත ළමුන්ද විධිමත් අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළට ඇතුළත් කර ඔවුන්හට අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව උදාකර දී ඇත. කෙසේ නමුත්, ආබාධිත ළමුන් විසින් අධ්‍යාපන කටයුතුවලින් ඉවත්වීමේ ප්‍රතිශතය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතින බව වාර්තා වී ඇත. ඒ අනුව ද්විතියික අධ්‍යාපන මට්ටම් දක්වා 56% ක් පමණ ළමුන් රැඳී සිටින අතර තෘතීය මට්ටමේ දී එය 4.5% දක්වා පහත වැටී ඇත. ආබාධිත ළමුන්ගේ සත්‍ය පුරුෂ භාවය අනුව අධ්‍යාපනයෙහි නියැලීම ගත් කළ පිරිමි ළමුන්ට වඩා පහළ මට්ටමක ගැහැණු ළමුන්ගේ නියැලීම වාර්තා වේ. එනම්, අධ්‍යාපනය සඳහා නියැලී සිටින ළමුන්ගේ 59.5% පිරිමි ළමුන් වන අතර ගැහැණු ළමුන්ගේ ප්‍රතිශතය 40.5% ක් වේ. (සමාජසේවා අමාත්‍යාංශය 2003: 19) සමාජසේවා අමාත්‍යාංශය විසින් සිදුකර ඇති පර්යේෂණයන්ට අනුව පැහැදිලි වන්නේ ගැහැණු ළමුන්ගේ ආබාධිත තත්වයන් වසන්කර තැබීම සඳහා දෙමව්පියන් පෙළඹීම තුළින් ඔවුන්හට අධ්‍යාපන අවස්ථා අභිමත බවයි.

සෞඛ්‍ය සේවාවන් සහ ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය අතින් බලනවිට ලොව අනෙකුත් දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවලට වඩා ඉහළ මට්ටමක ශ්‍රී ලංකාව පවතී. සෞඛ්‍ය සේවා යටිතල පහසුකම් සඳහා මෙන්ම වෛද්‍ය ව්‍යවහාරයන් සඳහා බොහෝ ප්‍රදේශවල ජනතාවට පහසුවෙන් ප්‍රවේශකරවිය තිබේ. එමෙන්ම සෞඛ්‍ය අංශය පිළිබඳව ජනතාවගේ දැනුවත්භාවය ඉහළ ගමන් තිබේ. සෞඛ්‍ය අංශයට බලපාන ගැටලු විවිධාකාර තත්වයන් පවතින නිසා ළමා සෞඛ්‍ය තත්වය පිළිබඳව සාමාන්‍යකරණය කිරීම අපහසු වේ. කෙසේ නමුත්, අයහපත් සෞඛ්‍ය තත්වයන් සිටිනා පවුල් සඳහා ප්‍රමාණවත් ජීවනෝපාය මාර්ගයක්, අධ්‍යාපනය, ආරක්ෂිත පාඨය ජලය, සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වැනි මූලික යටිතල පහසුකම් සඳහා ඇති ප්‍රවේශකරවිය අභිමි වී ඇති තත්වයක් පෙන්වුම් කරයි.

3. පෝෂණය

ළමා මන්දපෝෂණය ශ්‍රී ලංකාව තුළ දිගුකල පවත්නා ප්‍රධාන ගැටලුවකි. අවසන් වරට සිදුකරන ලද වසර 2000 ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණයට අනුව වයස අවුරුදු 5 ට අඩු ළමුන්ගෙන් 1/3 ක් හා 1/4 අතර ප්‍රමාණයක් අඩුබරින් යුක්තයි. තවද ඔවුන්ගේ 1/10 අයෙකු නිදන්ගත හෝ දරුණු මන්දපෝෂණ තත්වයේ පසුවෙති. ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා මන්ද පෝෂණ තත්වය අනෙකුත් ආසියානු රටවල් හා සසඳන විට පහළ මට්ටමක පැවතිය ද, ආසියානු තොවන රටවල් හා සසඳනවිට ඉහළ අගයක් ගනී. විශේෂයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවට සමාන ආදායම් තත්වයක් සහිත අනෙකුත් රටවල ළමා මන්දපෝෂණ මට්ටම බලනවිට අප රට තුළ අඩුබර ළමුන් සංඛ්‍යාව ඉතා වැඩිය. එය සතුටුදායක ළදරු මරණ අනුපාතයක් පවතින රටක බලාපොරොත්තු විය හැකි මන්ද පෝෂණ මට්ටම මෙන් තුන්ගුණයකට වැඩිය. දළ වශයෙන් සෑම වසරකම උපදින ළදරුවන් 72,000 ක් (සජීවී ළදරු උපන්වලින් 19%) මධ්‍යස්ථ මට්ටමේ සිට පහත මට්ටම දක්වා වූ මන්ද පෝෂණ තත්වයන් පෙළෙන බව පෙනේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ළදරුවන්ගේ උපත බරෙහි සාමාන්‍යය මාධ්‍යය කි.ග්‍රෑ. 2.8 කි. එය සාමාන්‍යයෙන් භාවිතවන පිළිගත් බර මාධ්‍යය වූ කි.ග්‍රෑ. 3.2 ට වඩා බොහෝ අඩු අගයකි (වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනය 1998) (ද සිල්වා, එස්. 2000).

වගු අංක 3.1: ළදරු මන්දපෝෂණ තත්වය, වයස හා ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව, වසර 2000

වයස	සාමාන්‍ය හෝ දරුණු මන්දපෝෂණ මට්ටම				සාමාන්‍ය හෝ දරුණු මන්දපෝෂණ මට්ටම			
	වයසට අනුව බර		වයසට අනුව උස		වයසට අනුව බර		වයසට අනුව උස	
	ස්ත්‍රී	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	පුරුෂ
3-5	0.90	0.00	6.12	1.83	0.90	0.00	3.23	1.83
6-11	23.50	14.54	6.17	5.02	1.71	4.30	1.64	1.76
12-23	30.57	26.87	11.74	21.53	5.04	4.27	2.89	3.76
24-35	31.95	36.26	10.54	14.47	4.5	7.09	1.74	4.41
36-47	26.69	65.23	12.02	14.76	1.72	7.59	1.03	2.84
48-59	38.20	37.47	18.95	19.28	3.99	6.93	4.43	3.49
සියළු වයස් කාණ්ඩයන්	29.04	29.81	11.90	15.34	3.37	5.80	2.41	3.35

මූලාශ්‍රය: ගණනය කිරීම්, ගුණවර්ධන, ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණය 2000 දත්ත. 2003: Unpaginated

ශ්‍රී ලංකා ජනතාවගේ පෝෂණ තත්වය නගා සිටුවීම අතින් ඉහළ සාර්ථකත්වයක් අත්කරගෙන තිබුණත්, විශේෂිත අංශයන් ගැන සලකා බලන විට එනම්, මාතෘ මන්දපෝෂණය, අඩු බර දරු උපත්, අවුරුදු 5 ට අඩු වයස් දරුවන්ගේ මන්දපෝෂණ මට්ටම සහ පොදුවේ ජනතාවටම බලපාන ක්ෂුද්‍රපෝෂක උණානා තත්වයන් සතුවුදායක නොවන බව කිව යුතුව ඇත. ඉහත සඳහන් කරුණුවලට අමතරව දිවයිනේ සමහර ප්‍රදේශවල ජනතාව අතර පවත්නා ආහාර සුරක්ෂිතභාවය නොමැතිකම සහ ප්‍රමාණවත් සහ නිසි පෝෂණ තත්වයන් පිළිබඳව නොදැනුවත්කම ප්‍රධාන ගැටලු ලෙස පවතී. එමෙන්ම ශ්‍රී ලාංකීය ජනතාවගේ ආහාර සහ ජීවන රටාවේ වෙනස්වීම් සිදුවෙමින් පවත්නා මෙම කාලය තුළදී අධි පෝෂිත තත්වයන් මෙන්ම ස්ත්‍රීලභාවය හා විවිධ නිදහන රෝග තත්වයන් මතු විය හැකි බව පෙනේ.

4. අධ්‍යාපනය

ශ්‍රී ලංකාව විශාල වශයෙන් කීර්තියක් අත් කරගෙන ඇති එක් අංශයක් වන්නේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයයි. එමගින් රටේ සංවර්ධනයට විශාල බලපෑමක් කර ඇත. පසුගිය වසර පහ තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවත්නා නිදහස් අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය මෙන්ම ජාතික වශයෙන් ඇති කැපවීම තුළින් ඉහළම සාක්ෂරතාවයක් සහ පාසල්වලට ළමුන් ඇතුළත් කිරීමේ ඉහළ අගයක් ආසියා කළාපීය රටවල් අතිබවා අත්කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවට හැකිවී තිබේ. 1945 වසරේ දී හඳුන්වා දෙන ලද ප්‍රාථමික අංශයේ සිට විශ්ව විද්‍යාලය දක්වා වූ නිදහස් අධ්‍යාපන ක්‍රමය නිසා ජනතාව අතර අධ්‍යාපනය සඳහා වැය කිරීමේ ඇති හැකියාවේ විෂමතාවය මගහරවා ගෙන සැමට අධ්‍යාපන අවස්ථා ලබාදීමට හැකිවී තිබේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ වාර්තාගත වන වැඩිහිටි සාක්ෂරතාවය 92% කි. එමෙන්ම ප්‍රාථමික, ද්විතීයික හා තෘතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා ඇතුළුවීමේ ඵලදායී අගය 65% ක් වන අතර ප්‍රාථමික අංශයට ඇතුළත් වීමේ ශුද්ධ අගය 97% කි (ලෝක බැංකුව, 2005:2). මෙම දත්තයන් මගින් සතුවුදායක තත්වයන් පෙන්නුම් කරමින් ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මානව සංවර්ධන දර්ශකයන් ළඟා කරගත් ජාතියක් ලෙස ප්‍රචලිත වුවත්, පවත්නා අධ්‍යාපන ක්‍රමයට ආවේණික මූලික ගැටලු කිහිපයක් ඉස්මතු වී තිබේ. ඒවා අතර සැලකිය යුතු ළමයින් ප්‍රතිශතයක් සමීපුරුණ හා එලදායී අධ්‍යාපන මට්ටමක් ඇති කර ගැනීමට අපොහොසත් වන බව පෙනී ගොස් ඇත.

ප්‍රාථමික අංශයට ඇතුළුවීමේ ඉහළ ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වූ නමුදු, තව වැඩි ශ්‍රේණිය ඉක්මවා යෑමට 18% ක ප්‍රමාණයක් අසමත් වන බව පෙනේ. මෙම තත්වය නිසා අධ්‍යාපනය අතරමග නතර කිරීමේ ප්‍රතිශතය ඉහළ යන බව පෙනී යයි (ලෝක බැංකුව 2005:2). යුනිසෙප් (2001) ඇස්තමේන්තු කර ඇති පරිදි වයස අවුරුදු 5-14 ව අතර ළමුන් 80,000 - 100,000 පාසල් සාම නතර කර ඇත. මෙලෙස සම්පූර්ණයෙන් පාසල් හැරයාමේ ළමුන් වැඩිපුර අයත්වන්නේ ගුනා දිළිඳු පවුල්වල මෙන්ම සේවා පහසුකම් නොමැති ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ, අවදානම් තත්වයන්ට මුහුණ දෙමින් ජීවිකාව ගෙවන, ගැටුම් සහිත ප්‍රදේශ, මායිම් ගම්මාන සහ වතු අංශයේ ජනාවාසී ප්‍රජාවන්ටය. අධ්‍යාපනය නිදහසේ ලබාගත හැකි වුවත් දිළිඳු පවුල්වල දරුවන් සඳහා අවශ්‍ය අනෙකුත් අවශ්‍යතා උදා: පාසල් උපකරණ, බස් ගාස්තු හා ආහාර ආදිය සපයා ගැනීම අපහසු වී ඇත. ඊට අමතරව අවදානම් තත්වයේ ජීවත්වන පවුල් ගණයට අයත්වන, ආබාධිත සහිත ළමුන් මෙන්ම සංක්‍රමික ශ්‍රමික මව්වරුන් සහිත පවුල්වලද ඉහත තත්වය දැකගත හැකිය. මෙම පවුල්වල පියා විසින් තම ආදායම නිසි ලෙස කළමනාකරණය නොකිරීම ඉහත තත්වයට බලපා ඇත.

ගැටුම් පවත්නා ප්‍රදේශයන්හි අධ්‍යාපනික හා දැනුම මට්ටම ගුනා පහත තත්වයක පවතී. එයට ප්‍රධාන හේතුව එකී ප්‍රදේශයන්හි පවත්නා යටිතල පහසුකම්වලට හානි සිදුවීම සහ විෂය නිපුණතා සහිත ගුරුවරුන් නොමැතිකමත් ය. යුනිසෙප් සංවිධානය හා ලෝක බැංකුව එක්ව වසර 2003 දී සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයකට අනුව ගැටුම් පවත්නා ප්‍රදේශවල අධ්‍යාපනික යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම සඳහා දළ වශයෙන් ඇමරිකානු ඩොලර මිලියන 140 ක් පමණ අවශ්‍ය බව පෙනේ. ඉහත ඇස්තමේන්තුව දැනට යල් පැනගොස් ඇති අතර, වර්තමාන අවශ්‍යතා පිළිබඳව නිගමනය කිරීම හෝ වැඩිදියුණු කිරීමට පියවර ගැනීම පසුගිය කාලයේ සිදුවූ සුනාමි ව්‍යසනය සහ ගැටුම් උග්‍රවීම නිසා අපහසු කරුණක් වී ඇත.

එමෙන්ම අධ්‍යාපනය ලබන ළමුන්ගේ අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක භාවයෙහි ද අඩුපාඩුකම් පවතී. ළමුන්ගෙන් 90% ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය නිමකරතත්, 20% කට අඩු පිරිසක් ගණිත විෂයෙන් මෙන්ම ජීවන කුසලතා විෂයන්ගෙන් ඉහළ සාමාර්ථයන් ලබා ගන්නා බව පෙනේ (ජාතික අධ්‍යාපනික කොමිෂම 1995:52). ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි අධ්‍යාපන මට්ටම පහළ මට්ටමක පවතී. මේ සඳහා ප්‍රධාන හේතුවක් වන්නේ එවැනි ප්‍රදේශ සඳහා පුහුණු ගරුභවතුන් යොදවා ගැනීමේ අපහසුකමයි. උපාධිධාරී ගුරුවරයකු විසින් සේවය සපයනු ලබන සිසුන් සඳහා වූ දරුකකය ගුනාම ඉහළ අගයක් ගන්නා දිස්ත්‍රික්ක ලෙස ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය සිසුන් 142 ක් සඳහා එක් පුහුණු/උපාධිධාරී ගුරුවරයකු සහ තුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයෙහි එකී දරුකකය සිසුන් 132 කට එක් පුහුණු/උපාධිධාරී ගුරුවරයෙකු ලෙස වාර්තා වී ඇත (අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය 2007).

වෙළඳපොළේ ඉල්ලුමට සරිලන කුසලතාවයන් නොමැතිව විශාල තරුණ ළමුන් පිරිසක් පාසල් අධ්‍යාපනය නිමකිරීම තුළින් පෙනී යන්නේ 21 වැනි ශතවර්ෂයේ ශ්‍රම වෙළඳපොළේ පවත්නා ව්‍යවස්ථානීය නිපුණතා සඳහා ඔවුන් සුදානම් කිරීමට අධ්‍යාපන ක්‍රමය වෙනස් වී නොමැති බවයි. රජය මගින් ව්‍යවස්ථානීය පුහුණු අවස්ථා සැපයීමට බොහෝ උත්සාහයන් ගෙන තිබුණ ද තරුණ ළමුන් වැඩි දෙනෙකු පෞද්ගලික අංශයේ අධික විශදම් සහිත පුහුණු පාඨමාලා හැදෑරීමට පෙළඹීම ද දක්නට ලැබේ. තෘතීය අධ්‍යාපන අවස්ථාවන් සීමිත අතර විශේෂයෙන් තරුණ ළමුන් තෘතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා ඇඳීමක් නොපෙනේ.

එදොඩී අධ්‍යාපනයක් යනු අනාගත පරපුර දිළිඳු බවින් මුදවා ගැනීමේ ගමන් බලපත්‍රයක් වැනිය. කෙසේ නමුත් එවැනි එදොඩී අධ්‍යාපනයක් නොලැබීම යනු අනාගත අවස්ථා අහිමි කිරීමකි. තව ද සෞඛ්‍ය, පෝෂණය, ළමා අපචාර වැනි ගැටලු සම්බන්ධ සංඛ්‍යාලේඛන පරීක්ෂා කිරීමේ දී යහපත් අධ්‍යාපනයක් සහිත දෙමව්පියන්ගේ දරුවන් එකී ප්‍රශ්නවලට ගොදුරුවීමේ අවකාශ අඩුවට පෙනීයයි. එමනිසා ඊළඟ පරපුරට යහපත් අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම, විවිධ වූ සමාජ ආර්ථික මානසත් රැසකින් සතුටුදායක ප්‍රතිඵල අත්කර ගත හැකි බව පෙනේ. අධ්‍යාපනය

වෙනුවෙන් කරනු ලබන ආයෝජනය නිසා වෙනත් බොහෝ අංශයන්ගෙන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල අත්කර ගත හැකියි. එනම්, දුභුල ආදායම් උත්පාදනය, පැහැදිලි ජීවනෝපාය මාර්ග, දියුණු සමාජීයකරණය, කාන්තා වෘත්තිකයින් ගේ වර්ධනය, යහපත් පවුල සෞඛ්‍ය තත්ත්වය සහ ළමුන්ගේ පෝෂණය, අධ්‍යාපනය තුළින් තහවුරු කළ හැකි බව පෙනේ. අධ්‍යාපනය තුළින් ලැබෙන සමාජයීය ප්‍රතිලාභ ශ්‍රී ලංකාව තුළ දුගා දුභුල මට්ටමක පවතී. විශේෂයෙන්ම ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපනික වකුස තුළ එය දැකගත හැකිය. පීරීම් පක්ෂය ගත් විට අධ්‍යාපනික සමාජ ප්‍රතිලාභ අගය, ප්‍රජාමය ද්විතීයික මට්ටමේ දී 20% කි. එය අනිවාර්ය ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන මට්ටමේ දී 15% කි. එකී අගයන් කාන්තා පක්ෂය සඳහා ගත්විට ප්‍රජාමය ද්විතීයික මට්ටමේ දී 18% ක් හා අනිවාර්ය ප්‍රාථමික මට්ටමේ දී 20% ක් වශයෙන් වාර්තා වී ඇත (ලෝක බැංකුව 2005:3). මෙම සමාජ ප්‍රතිලාභ දර්ශකය ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අංශ සඳහා අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ආයෝජන දිරිගැන්වීමේ සාධකයකි.

5. අවි ගැටුම් නිසා බලපෑමට ලක්වූ ළමුන්

ශ්‍රී ලංකාවේ අවිගැටුම් නිසා බලපෑමට ලක්වූ ළමුන් පිළිබඳව බොහෝ අධ්‍යයනයන් සිදුකර තිබේ. මෙම අධ්‍යයනයන් තුළින් අනාවරණය වී ඇත්තේ ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් යටතේ සෘජුව හා වක්‍රාකාරයෙන් ළමුන්හට බලපෑම් සිදුවන බවයි. එහිදී විශේෂයෙන්ම ඔවුන් හා සම්බන්ධව සහාය සේවා පද්ධතිය සහ ඔවුන්ට හුරුපුරුදු පවුල පරිසරය යන අංශයන් දෙකම අහිමිවන බව පෙනේ. දශක දෙකක පමණ කාලයක සිට පවතින මේ දීර්ඝ කාලීන ගැටුම් වාතාවරණය නිසා අද දවසේ එයට මැදිවූ ළමුන් වැඩිපිරියට පත්වීමේ දී ඔවුන්ට අත්විඳීමට තිබෙන්නේ එකී ගැටුම්කාරී පරිසරය පමණි. එය සාමාන්‍යයෙන් අනාරක්ෂිත, අපරාධවලින් හෙබි, භෞතික සහ මානසික පීඩාවන් අත්කර දෙන අත්‍යවශ්‍ය සේවා අහිමිකර ඇති පරිසරයකි. මෙම තත්ත්වය එක් වතාවක් අත්විඳී හෝ කෙටිකාලීන තත්ත්වයකට වඩා දිගුකල පවත්නා ක්‍රියාවලියක් බවට පත්ව ඇත. පහත සඳහන් ප්‍රකාශ තුළින් මෙම ගැටුම්කාරී තත්ත්වය හා එහි අහිතකර ප්‍රතිඵල ළමුන්ට බලපාන ආකාරය පෙන්වයි. එම ප්‍රකාශය තුළින් පෙන්වනු ලබන්නේ ගැටුම්වලට මැදිවූ ළමුන්හට එයින් ගැලවීමක් නොමැති අතර එම නිසාම ඔවුන් දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන බවත් ඔවුන් සඳහා දිවි පවත්වාගෙන යාමේ උපාය මාර්ග අවශ්‍ය බවත්ය.

අමරකෝන් (2002) පෙන්වා දෙන පරිදි ගැටුම්කාරී පරිසරයට මැදිවූ ළමුන්, ඔවුන්හට අගත් ළමා කාලය සම්පූර්ණයෙන්ම අත්විඳීමට නොහැකිව, බිය සහිත, කණගාටුවෙන් පෙළෙමින්, අපේක්ෂා භංගත්වයෙන් හා අනාරක්ෂිතව කාලය ගෙවා දමති.

යුද්ධය අපට සෘජුව සහ වක්‍රව බලපායි. ඒ සඳහා අපට කළ හැකි දෙයක් නොමැත. අපට එයින් ගැලවීමට මාර්ගයක් නැත. රටේ බෝලයක් පලයට යට කිරීමට කොතෙක් උත්සාහ කළත් එය උඩට මතු වන්නා සේ, නැවත නැවතත් ගැටුම් මතු වීම සිදුවේ. මහේෂ්, වයස 16, කොළඹ (අමරකෝන් 2002)

ළමුන් තුළ පවත්නා මෙවැනි අපේක්ෂා භංගත්ව සිතුවිලි ගොනුවීම තුළින් පෙනුම් කරන්නේ ළමුන් තුළ වර්ධනය විය යුතු සාමාන්‍ය යහපත් සිතුවිලි අහිමිවන අපේක්ෂා භංගත්වය සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්ව ඇති බවයි. විශේෂයෙන්ම ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් තුළ ළමුන්ගේ වර්ධනයට අත්‍යවශ්‍ය වන්නා වූ සහාය පද්ධතිය, තම පවුල හා හුරුපුරුදු පරිසරය විනාශ වී යාම සමග එවැනි සහාය පද්ධතියක් පිළිබඳව ළමුන්ගේ නිර්මිතය වෙනස් වේ. ළමුන් ගැන කථා කිරීමේ දී ඔවුන්ගේ පවුල සහ අවට පරිසරයෙන් පරිහානිවූ කථා කළ නොහැකිය. මන්ද එය ළමුන්ගේ වර්ධනයට ආරක්ෂාව සපයන පද්ධතියයි. නමුත් ගැටුම් නිසා එකී ආධාරක පද්ධතිය සම්පූර්ණයෙන් විනාශ වී යයි. එමගින් ඔවුන් ආර්ථිකව හා මානසිකව පෙළීමට පත්වේ.

ඔවුන් සෑම කෙනෙකුටම වෙහි තබයි සෑම තැනම ලෙසින් තෙත් වී යයි. අපි සිතුවා කුඩා දරුවා මැරෙන්නට ඇතැයි කියා. අපගේ පීතෘ නිවසට එනතුරු අපි බලා සිටියා. ඔහු පුටුවා කුඩා දරුවා පහා පිටින් සිටින බව. මගේ මව ට්‍රැක්ටරයක පටවා ගත්තා. දැන්, අපි ජීවත්වන්නේ අපේ නැන්දා කෙනෙකු ලෙස. මගේ පීතෘ ජීවත් වෙන්නේ වෙනත් ප්‍රදේශයක. පළමුව, මට මගේ පීතෘගෙන් වෙන්වීමට සිදුවුවා, නමුත් මට ඔහුව නැවත දකින්නට උවමනා නැත. ඔහු අප වෙනුවෙන් කිසිත් නොකරයි, ඔහු නිතරම බීමත්ව සිටී. අවුරුදු 7 හා 9 පිරිමි ළමුන්ගේ කටාවකි (ග්‍රසෙඩ්. ඕ. ඒ. දින රහිත).

ළමුන්ගේ අභිමානය වර්ධනය වීමට සහ ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු වීමට ඔවුන්හට සමීප ආරක්ෂාවක් හා විශ්වාසදායී බැඳීමක් අවශ්‍ය වේ. එවැනි ආරක්ෂාකාරී පරිසරයක් තුළින් ඔවුන් තුළ හොඳ මානසික ශක්තියක් ගොඩනැගෙන අතර එමගින් ගැටුම්කාරී තත්වයක් තුළ පවතින තැකිගැන්ම හා අනාරක්ෂිත බවට මුහුණදීමට හැකියාව ලැබේ (යුනිසෙෆ් 1990). ගැටුම්කාරී සහ අනාරක්ෂිත වාතාවරණයක් තුළ ළමුන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා ළමුන් එයට මැදිවූ කණ්ඩායමක් ලෙස නොසැලකේ. ළමුන්ගේ මූලික අවශ්‍යතා සපුරාලීම ගැටුම්කාරී වාතාවරණයක් තුළදී මූලිකත්වය ලබාදෙන කරුණක් නොවේ. ප්‍රමුඛතාවය ඇත්තේ සතුරා පරාජය කිරීමයි. එමනිසා ළමුන්ගේ සෞඛ්‍ය සම්පන්න වර්ධනය අමතක කර දමනු ඇත.

ළමා සෞඛ්‍යවෘත්තීය ප්‍රශ්නය, ශ්‍රී ලංකාවේ ගැටුම් වාතාවරණය තුළ ගුණා ගුණිත කැපී පෙනෙන කරුණකි. අඩු වයස් ළමුන් ගැටුම් සඳහා යොදා ගැනීමත් එමගින් ඔවුන් ජීවිතක්ෂයට පත්වීමත් බෙහෙවින් දක්නට ලැබේ. ළමා සෞඛ්‍යවෘත්තීය යන්ත්‍ර නිර්වචනය කර ඇත්තේ පහත පරිදිය. වයස අවුරුදු 18ට අඩු ඕනෑම පුද්ගලයකු ගැටුම්කාරී තත්වයක් යටතේ හෝ නැතිව යම්කිසි අවි දරාගත් හමුදාවක හෝ කණ්ඩායමක සාමාජික වී සිටි නම් ඔහු ළමා සෞඛ්‍යවෘත්තීය වේ (මුණසිංහ 2002:16). ශ්‍රී ලංකාවේ එල්.ටී.ටී.ඊ. කණ්ඩායම විසින් ප්‍රථමවරට ළමා සෞඛ්‍යවෘත්තීය බඳවා ගැනීම වාර්තා වී ඇත්තේ 1980 පුරව භාගයේ දීය. එය දකුණු ඉන්දියාවේ පොත්තිවෙරට සරණාගත කඳවුරේ දී සිදුවිය. එහිදී කොටි පැවරී ලෙස එකී සෞඛ්‍යවෘත්තීය නම්කර තිබේ.

ළමා සෞඛ්‍යවෘත්තීය බඳවා ගැනීම නිසා දිළිඳු අයට වන හානිය ගුණා ගුණිතය. මන්දයත් එවැනි පවුල්වල අය ළමා සෞඛ්‍යවෘත්තීය ලෙස බඳවා ගැනීමේ අවදානම ගුණා අධික බැවිනි. රජයේ පාලනය යටතේ පවත්නා ප්‍රදේශවලින් ළමා සෞඛ්‍යවෘත්තීය ලෙස යැමට ඇති මාර්ග අහුරා දැමීම සඳහා විශාල මහත්සියක් ගත යුතුව ඇත. එම නිසා පුජා මට්ටමේ දී ළමුන් විසින් තමාගේ අයිතීන් යුද්ධයක් පවතින වාතාවරණයක් තුළ ආරක්ෂා කර ගන්නා ආකාරය සහ ළමා කාලය වඩාත් යහපත් ලෙස ගත කිරීම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ එක් පරම්පරාවක් වර්ධනය වී ඇත්තේ ගැටුම් සහ හිංසාකාරී පරිසරයක නිසා එයට හසුවූ පළාත් හා ප්‍රදේශීය මට්ටම්වල එයට අදාල ගතික ස්වභාවයක් ඇත. මෙම ගැටුම්කාරී තත්වයන් වර්ධනය වීමක් සහ අවම වෙමින් පවතින අතර එම තත්වයේ ස්ථාවර බවක් නැත. එමෙන්ම මෙම තත්වය භූගෝලීය වශයෙන් ද වෙනස්කම්වලට භාජනය වේ (සේවි ද විලිංරන් (Save the Children) 1998). මෙම තත්වය සැලකිල්ලට ගැනීමේ දී, ගැටුම්කාරී වාතාවරණයෙහි සැලකිය යුතු වෙනසක් නොවී ඇති බැවින් ගැටුම්කාරී වාතාවරණය ළමුන්ට බලපාන ආකාරය තේරුම් ගැනීමට එකී අධ්‍යයනයේ තොරතුරු වලංගු බව තේරුම්ගත හැකිය.

මැතිගු (2006) ප්‍රකාශ කර ඇති පරිදි ගැටුම්කාරී තත්වයන් තුළ ළමුන්ගේ අත්දැකීම් හා හිංසනය හඳුනා ගැනීමේ දී, ළමුන් හා පවත්නා වාතාවරණයන් එකාකාරී නොවන අතර, ඒ සඳහා විශේෂිත වූ තවත් බොහෝ කරුණු සැලකිල්ලට ගත යුතු බව පෙන්වා දී ඇත. එනම්, ළමුන්ගේ වයස, ඔවුන් ජීවත්ව සිටින පරිසරය, නාගරික ද ග්‍රාමීය ද යනබව, ඔවුන් අයත් ජනවර්ගය, සහ ඔවුන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂතාවය යන කරුණු වැදගත් වන බවයි. එමෙන්ම ඔවුන් මුහුණ දෙන අවදානම් තත්වය තීරණය වන්නේ ඔවුන් අයත් සමාජයේ සාම්ප්‍රදායික ගති පැවතුම්

මතයි. ගැටුම් හේතුවෙන් එකී ගති පැවතුම් විනාශවීම හෝ වඩා හොඳ තත්ත්වයකට පත්වන්නේ ද යන්න විමසිය යුතුව ඇත. තවද ගැටුම්කාරී වාතාවරණයක් ළමයාගේ මුළු ජීවිත වක්‍රයටම බලපාන බව පෙනේ. එනම්, ළමා, තරුණ සහ වැඩිහිටි කාලය දක්වාම ඔවුන් එකී අයහපත් අත්දැකීම්වල බලපෑමට යටත්වන බවයි. මේ අනුව බලනවිට පොදු විසඳුම්වලින් ප්‍රතිඵලයක් නොමැති බව පෙනේ. කෙසේ නමුත් ගැටුම්කාරී තත්ත්වයක් ළමුන්ගේ ජීවිතයේ සෑම අංශයක් කෙරෙහිම අහිතකර ලෙස බලපාන බව කිව හැකිය.

6. ළමා ශ්‍රමිකයින්

ළමා ශ්‍රමිකයින් විවිධාකාරයේ අභිමතීර්ථ වලට ගොදුරු වේ. එනම්, ඔවුන්හට වැඩි පැය ගණනක් වැඩ කිරීමට සිදුවේ, විවේකය හා විනෝදය අඩුය, අධ්‍යාපනික අවස්ථාවන් නොමැත, සෞඛ්‍ය සම්පන්න නොවන පරිසරයක වැඩ කිරීමට සිදුවේ, රැකියා හිමිකරුවන්ගේ හිංසනයන්ට යටත්වීම සිදුවේ, ලිංගික අතවරයන්ට ගොදුරු වේ, ඒ අතරම අවම වැටුපක් ගෙවයි. ළමා ශ්‍රමිකයන්ගේ මානසික හා කාර්මික වර්ධනය තහවුරු වන ආකාරයේ පරිසරයක් ඔවුන්ට නොලැබෙන අතර, පුරුණ කාලීන ළමා ශ්‍රමිකයින් සෞඛ්‍ය ගැටලුවලට මෙන්ම පෞරුෂ සංවර්ධන ගැටලුවලට මුහුණ දීමට සිදුවේ (රාජේන්ද්‍රන් 2004).

ළමා ශ්‍රමිකයින් පිළිබඳව පැහැදිලි හා නිවැරදි දත්ත හා තොරතුරු සීමිතය. මෙම අධ්‍යයනය යටතේ විශ්ලේෂණය කරන ලද අධ්‍යයනයන් යම් අංශයකට සීමාවී ඇති හෙයින් මුළු රටේම පවතින තත්ත්වය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීම අපහසුය. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1999 වර්ෂයේ දී දීප ව්‍යාප්තව සිදුකරන ලද සමීක්ෂණය මගින් යම්තාක් දුරට ළමා ශ්‍රමිකයින් පිළිබඳව තොරතුරු හෙළි කිරීමට උත්සාහ කර ඇත. එකී වාර්තාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ළමුන්ගෙන් (වයස 5 - 17 අතර) 21% ක් යම් ආකාරයක ආර්ථික කටයුතුවල නියැලී සිටිති. වයස අවුරුදු 5 - 14 ළමුන්ගෙන් 2.9% ක් හා වයස 15 - 17 ළමුන්ගෙන් 29.3% අධ්‍යාපන කටයුතුවල නියැලී නොමැති බව පෙනේ. වයස අවුරුදු 18 ට අඩු ළමුන්ගෙන් 5.3% ක් යම්කිසි ආර්ථික කටයුතුවල නියැලී සිටිති, තවත් 7.1% ක් නිවසේ කාර්යයන් සඳහා යෙදී ඇත. මෙම බාණ්ඩ දෙකට අයත් ළමුන් අධ්‍යාපන කටයුතුවලින් බැහැර වී ඇති බව ද වාර්තා වේ (වී. ප්‍ර. කේ. 2003).

ළමා ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ සමීක්ෂණයට අනුව බලනවිටද, වයස අවුරුදු 5 - 14 සීමාවට අයත් ළමුන්ගෙන් 25,333 ක් පමණ අධ්‍යාපනික කටයුතු නවතා දමා ආර්ථික කටයුතුවල නියැලී සිටින බව පෙනේ (අයි.පී.ඊ.සී. 2001-2002:78). ජාත්‍යන්තර කමිකරු සංවිධානය සහ අයි.පී.ඊ.සී. ආයතනය විසින් 2004 වසරේ දී කරන ලද අධ්‍යයනයකට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ආංශික ප්‍රභේද අනුව ළමා ශ්‍රමිකයින්ගේ ව්‍යාප්තිය දෙස බලනවිට වතු අංශයේ ළමා ශ්‍රමිකයින්ගේ සංඛ්‍යාවන් ඉහළ අගයක් ගන්නා අතර, ගැටුම් සහිත ප්‍රදේශයන්හි සහ මායිම් ගම්මානවල ඊළඟ ඉහළ මට්ටම ද, ඊළඟ මට්ටම වෙරළාසන්න ප්‍රදේශවල ද දැකිය හැකිය.

1999 දී සිදුකරන ලද ළමා ක්‍රියාකාරකම් සමීක්ෂණයට අනුව නිවාසවල මෙහෙකාර සේවයේ නියුතු ළමුන් 19,110 ක් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල සිටින බව සොයා ගෙන ඇත. ඔවුන්ගෙන් වැඩි ප්‍රතිශතයක් නාගරික නිවාසවල මෙහෙකාර සේවයේ යොදවා ඇත. ජාත්‍යන්තර කමිකරු සංවිධානය සහ අයි.පී.ඊ.සී. ආයතනය (2004) අධ්‍යයනයන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා ශ්‍රමිකයින්ගෙන් 60% ක්ම කෘෂිකාර්මික අංශයේ නියුක්තව සිටින බව පෙනේ. ගෘහ මෙහෙකාර සේවයේ නියුතු ළමුන් වැඩිදෙනෙකු ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලින්, වතු අංශයෙන් සහ නාගරික මුඩුකකු නිවාසවලින් පැමිණී අය බව මෙම අධ්‍යයනය මගින් හෙළිවී තිබේ (කන්නන්ගර, ද සිල්වා සහ පාණ්ඩගම 2003).

දරිද්‍රතාවය නිසා ළමුන් ශ්‍රමිකයින් ලෙස කටයුතු කිරීම සඳහා පොළඹවන අතර ඔවුන් යෙදී සිටින කාර්යයන්ගේ ඇති අවිධිමත් බව නිසා ඔවුන්ව සුරාකෑමට පහසුවෙන් ලක්වන බව පෙනේ. එමෙන්ම තවත් අතකින් බලනවිට සමහර ළමුන් තමුන්ගේ පවුලේ ආදායම් උත්පාදන කාර්යයන්ට දායක වීමට ඇති කැමැත්ත නිසාම ළමා ශ්‍රමිකයින් ලෙස කටයුතු කරන බව ද පෙනේ. මෙම තත්ත්වය යටතේ ශ්‍රමිකයින් ලෙස කටයුතු කිරීම වළක්වාලිය නොහැකි නමුත් එමගින් ඔවුන් සුරාකෑමට ලක්වීම සඳහා ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා පුළුල් වන බව පෙනේ. මූලික අධ්‍යාපනය සඳහා ළමුන් පෙළඹවීමෙන් ළමා ශ්‍රමිකයින්ගේ ප්‍රමාණය අවම කළ හැකිමුත්, ඔවුන්ගේ දායකත්වය සහිතව පවත්වාගෙන යන දිළිඳු පවුල්වල ආර්ථිකයට එමගින් අහිතකර බලපෑම් සිදුවිය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ළමා ශ්‍රමික නීතියට අදාළව ළමුන් යොදවා සිදුකරන සැහැල්ලු කාර්යයන් සහ සැබෑ ළමා ශ්‍රමිකයින් අතර වෙනස හඳුනා ගැනීම අපහසු වුවත්, ළමුන් යම් යම් කාර්යයන්හි නියැලීම තුළින් ඔවුන්ගේ වගකීම් පිළිබඳව ඉගෙන ගැනීමට ද අවකාශ සැලසේ. කෙසේ නමුත් මෙම තත්ත්වය යටතේ වුවත් ළමුන් ශ්‍රමිකයින් ලෙස යම්, යම් කාර්යයන්හි නියැලීම හා සම්බන්ධ යම් වර්ගීකරණයක් සකස් කිරීම කළ යුතුව ඇත. එනම්, කුමන කාර්යයන්හි ළමුන් නියැලිය හැකි ද, නොහැකි ද, කාලසීමාව, නිවාඩු දිනගත්, සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව, ශ්‍රමිකයින් ලියාපදිංචි කිරීම, අවම ගෙවීම් ආදී දේ පැහැදිලිව නිර්වචනය කර තිබේ නම් ළමා ශ්‍රමිකයින් සුරා කෑමට තිබෙන ඉඩකඩ සීමාවේ. බොහෝ විට ළමුන් යොදවා සිදුකරනු ලබන කාර්යයන් අවිධිමත් අංශයේ කාර්යයන්ට සමාන වේ. එවැනි කටයුතු ආර්ථික වශයෙන් එතරම් පිළි නොගත්, වර්ධනයක් දැකගත නොහැකි අවම මට්ටමේ කාර්යයන් වේ. එබැවින් එවායේ නියැලී සිටින ළමුන් දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන්නන් බවට පත්වේ.

ශ්‍රමා ශ්‍රමිකයින්ගේ ගැටලු ආශ්‍රිත ජාත්‍යන්තර සම්මුතී කිහිපයක් සඳහා ශ්‍රී ලංකාව අත්සන් කර තිබේ. උදාහරණයක් ලෙස වසර 1991 දී ළමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මුතියට ද, අවිගැටුම්වලට මැදිහි ළමුන් පිළිබඳව වෛකල්පිත සම්මුතිය (2002) දී අත්සන් තබා ඇත. එමෙන්ම ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය විසින් සම්මත කරගෙන ඇති රැකියා නියුක්තිය සඳහා අවම වයස් සීමාවන්ට ගරු කිරීමේ එකඟතාවයට ද අත්සන් කර ඇත. අවම වයස අනිවාර්ය, මූලික අධ්‍යාපන මට්ටම නිම කිරීමේ වයසට වැඩිවිය යුතුය. එනම් අවුරුදු 15 ට වැඩිවිය යුතුය (කුමාරස්වාමි සහ සත්කුනනාදන් 2006). ජාතික නීති රීති පද්ධතියට අනුව වයස අවුරුදු 14 ට අඩු ළමුන් මොනම ආකාරයක හෝ රැකියාවක නියුක්ත කරවීම තහනම් වේ. එනමුත් ළමුන්ගේ සංවර්ධනයට බාධා නොවන ආකාරයේ කාර්යයන්හි යම් යම් සීමාවන්ට යටත්ව නියුක්ත කරවීමේ වයස් සීමාව අවුරුදු 14 - 16 ලෙස පිළිගෙන තිබේ (කන්නන්ගර, ද සිල්වා සහ පාකිගමගේ 2003). එමෙන්ම මෙම නීති රෙගුලාසි මගින් ළමුන් රාත්‍රී කාලයේ සේවයේ යෙදවීම හෝ, පෞද්ගලික හෝ රාජ්‍ය අංශයේ කර්මාන්තශාලාවල යෙදවීම, (උද). පතල හා කැනීම් කටයුතු, ගල් කැඩීමේ වැනි) සම්පූර්ණයෙන් තහනම් කර ඇත. එමෙන්ම වයස අවුරුදු 15 ට අඩු ළමුන් මුහුදු ආශ්‍රිත රැකියාවල සහ යුධ නැව් ඇතුළු කාර්යයන්හි යෙදවීම තහනම් (කන්නන්ගර සහ අනෙකුත් අය 2003).

ජයවීර සහ අනෙකුත් අය විසින් වසර 2002 දී ප්‍රකාශිත අධ්‍යයනයකට අනුව ළමා අයිතීන් ආරක්ෂා කර ගැනීම උදෙසා වැඩකරන ළමුන්ට අධ්‍යාපනය හැදෑරීමට මෙන්ම අර්ධ කාලීනව වැඩකිරීමට ද අවකාශ සලසා දිය යුතු බව අවධාරණය කර ඇත. එක් වාර්තාවට අනුව එම නිර්දේශය වඩාත් ගැලපෙන්නේ ආර්ථික අපහසුතාවයන්ගෙන් හෙබි ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි ළමුන් සඳහා වේ. එමෙන්ම එකී අංශයෙහි කන්න ක්‍රමයට සිදුකරනු ලබන වගා කටයුතු සඳහා ශ්‍රමික ඉල්ලුම පවතින අතර එවැනි ක්‍රමවේදයක් වඩාත් ගැලපෙනු ඇත. එමෙන්ම එවැනි නමැස්මේ අධ්‍යාපනයක් නිසා ළමුන් වැඩියෙන් ඉගෙනීමේ කටයුතු සඳහා ආකර්ෂණය කරගත හැකිවනු ඇත. ප්‍රතිපත්ති සම්පාදන මට්ටමේ දී මෙවැනි උපායමාර්ග වඩාත් නිවැරදි දත්ත හා තොරතුරු පදනම් කරගෙන විශේෂිත ඉලක්ක කණ්ඩායම් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය.

7. සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල්වල ළමුන්

ගැමිබර්ඩ් විසින් (2005) වසරේ දී කරන ලද අධ්‍යයනයකට අනුව මැදපෙරදිග රටවලට සංක්‍රමණය වන ශ්‍රී ලාංකික සංක්‍රමණික කාන්තාවකගේ සාමාන්‍ය තත්ත්වය පැහැදිලි කර ඇත. එනම් ඔවුන් බොහෝ විට වයස අවුරුදු 20 - 45 ක් වන අතර, අධ්‍යාපනය වසර 6-9 පමණ සපුරා ඇත. තවද ඔවුන් සාමාන්‍යයෙන් දරුවන් 2-3 කගේ මව්වරුන් වේ. ඔවුන් බොහෝමයක් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල අයවන අතර මීට පෙර නිවසින් බැහැරව කිසි තැනක මෙහෙකාර කටයුතුවල නියැලී නැත. ළමුන් සිටිනා මවකට පීටරට රැකියාවකට යෑම සඳහා වූ තීරණය ගැනීම ඉතාම දුෂ්කර කාර්යයක් වන අතර එලෙස බැහැරව ගිය පසුව ද තම ළමුන්ගේ ප්‍රශ්න කෙරෙහි සැලකිල්ලෙන් පසුවේ. මව නොමැතිව දරුවන් තනිකර යෑම අවදානම් සහිත තීරණයක් වුවද ඔවුන්ගේ පවුලේ අනාගත සුභසිද්ධිය පතා එම අසීරු තීරණය ගනිති.

තම පවුලේ ළමුන්ගේ අයිතිවාසිකම් රැක ගැනීම උදෙසා කටයුතු කිරීම සහ පවුලේ ආර්ථිකය පිළිබඳව සිතා තීරණ ගතයුතු අවස්ථාවකදී දෙමව්පියන් විසින් බොහෝ විට ළමා අයිතින් සුරැකීමට වඩා පවුලේ ආර්ථික ස්ථාවරත්වය වෙනුවෙන් තීරණ ගැනීමට පෙළඹේ. (ප්‍රියදර්ශනී 2000:35)

වසර 2006 දී සේවි ද චිල්ඩ්‍රන් (Save the Children) සංවිධානය විසින් සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල් සම්බන්ධතාවට භාජනය කරමින් එමගින් ළමුන්ට සිදුව ඇති බලපෑම අධ්‍යයනය කර ඇත. සමස්තයක් වශයෙන් ගත්විට ඔවුන්ගේ පවුල්වල අඩුතාඩු මග හරවා ගැනීමට බොහෝමයක් පවුල්වලට හැකියාව ලැබී ඇත. එයට හේතුව පියා විසින් මවගේ කාර්යභාරය ඉටුකිරීමයි. බොහෝ පියවරුන් තාවකාලිකව වඩාත් නම්‍යශීලී බවකින් යුතුව මව විසින් තම පවුලේ දරුවන් වෙනුවෙන් ඉටුකළ යුතු යුතුකම් ඉටුකරන බව පෙනේ. ළමුන් රැකබලා ගැනීම සහ ඔවුන් වෙත ලබාදිය යුතු ආදරය බොහෝ විට පියා විසින් ලබාදීම සිදුකරන බව පෙනේ. කෙසේ නමුත් මව විසින් ඉටුකරන ලද කාර්යභාරය එලෙසම ඉටුකිරීම පියාට අපොහොසත් බව පිළිගත යුතුය. විශේෂයෙන්ම කුඩා දරුවන් හට තම මවගෙන් ලැබෙන ආදරය හා රැකවරණය එලෙසම ලබාදීම අපහසු බව පෙනේ. අධ්‍යයනයට ලක්කරන ලද පවුල්වල සංක්‍රමණික මව්වරුන්ගෙන් 50% කම පමණ තම පවුල සමග නිරතුරු සම්බන්ධතාව පවත්වන බව පෙනේ. දුරකථන මගින් තොරතුරු විමසීම හෝ තම මව්වරට පැමිණීම මගින් එලෙස සම්බන්ධතාවය තහවුරු කර ගනිති. තම පවුලේ ඥාති හිතවතුන් මෙන්ම අසල්වැසි ප්‍රජාව ද ළමුන් සඳහා රැකවරණය සැලසීම වෙනුවෙන් සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉටුකරන බව පෙනේ. බොහෝ පවුල් සම්බන්ධයෙන් ගත්විට ළමා රැකවරණ කටයුතු ප්‍රමාණවත්ව සිදුකරන බව පෙනේ.

සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල් බොහෝමයක් ආර්ථික වශයෙන් මෙන්ම ද්‍රව්‍යමය වශයෙන් අනෙකුත් පවුල්වලට වඩා ඉහළ මට්ටමක සිටින බව පෙනේ. උදාහරණයක් ලෙස අලුත් ඇඳුම්, සමාජ සංවිධාන සඳහා ප්‍රවේශකත්වය, අමතර අධ්‍යාපනය සඳහා සහ පෞද්ගලික වෛද්‍ය පහසුකම් සඳහා වැය කිරීමේ හැකියාව ඇති බව පෙනේ. මෙම අධ්‍යයනයට යොදාගත් බොහෝ පවුල්වල ළමුන් විසින් වඩාත් යහපත් ආර්ථික තත්ත්වයන් යටතේ දිවිගෙවන බව පෙනේ. එනමුත් දුර්වල මුදල් කළමනාකරණයක් සහිත පවුල් සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වය ඊට භාත්පස වෙනස් වේ. එනම් නව නිවසක් ඉදිකර ගැනීම, ආදිය කිසිවිටක ඉටුකර ගත හැකි නොවේ.

එමෙන්ම සෑම අධ්‍යයනයක් තුළින්ම සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල්වල ළමුන් කෙරෙහි සෘණාත්මක බලපෑම් ද සිදුව ඇති බව පෙනුණි. එනමුත් ඒ සඳහා හේතු වූ කරුණුත් එවායේ ප්‍රතිඵලයන් අතර පැහැදිලි සම්බන්ධතාවයක් දැකගත නොහැකි විය. එයට එක් හේතුවක් වන්නේ සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල් විශාල ප්‍රමාණයක් අයත් වන්නේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් වලිනි. ඔවුන් ඒ වන විටත් විවිධ දුෂ්කරතාවයන් සහ අවදානම් තත්ත්වයන් අත්විඳ ඇති බැවිනි. බොහෝ විට ජනමාධ්‍ය මගින් මේ හා සම්බන්ධ අහිතකර ප්‍රතිඵල ඉස්මතු කර පෙන්වන

අතර එයින් අපේක්ෂා කරනුයේ සාම්ප්‍රදායිකව මව විසින් ගුට්‍රවිය යුතු යුතුකම් හා වගකීම් එලෙස ගුට්‍ර නොවන අවස්ථා පෙන්වා දීමය.

ළමුන් මුහුණදෙන අභිතකර ප්‍රතිඵල, ඔවුන් නිසි ලෙස රැකබලා නොගැනීමේ සිට භෞතික හා මානසික අපයෝජනයන් සිදුකර දක්වා නොසලකා හැරීම තෙක් වර්ධනය විය හැකිය. එනමුත් මව නොමැතිවීම නිසාම ළමුන්ට අසාධාරණයක් බව බව ප්‍රකාශ කිරීම නිවැරදි නොවේ. බොහෝ විට එවැනි ගැටලු සහිත පවුල්වල මව රට හැර යාමට පෙර පවා එවැනි තත්වයන්ට මුහුණ දී සිටී බව පෙනේ. බොහෝ විට මව විදේශීය රැකියාවකට යාම තුළින් එවැනි අසහනකාරී තත්වයන් අවම කර ගැනීමට ද ඉඩප්‍රස්ථා මතු වී තිබේ. (බයස් 2000:6)

මෙම කෙටි විවරණය තුළින් සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල්වල ළමුන් මුහුණ දෙන අවදානම් තත්වයන් හා බලපෑම් සමහරක් සාකච්ඡා කරන ලදී. බොහෝ විට එකී ගැටලු දර්ථනාවයෙන් පෙළෙමින් සිටින පවුල් හෝ ප්‍රජාවන්ට ආවේණික ගැටලු වෙනත් මුහුණුවරකින් ඉස්මතු වීමක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. එමෙන්ම මෙහි සාකච්ඡා කරන ලද අයහපත් තත්වයන් බොහෝ විට මව්වරුන් සංක්‍රමණික ශ්‍රමිකයින් ලෙස විදේශ ගතවීමට පොළඹවන හේතු බව අවධාරණය වේ. නමුත් අවාසනාවකට මෙන් බයස් (2000) අධ්‍යයනයට අනුව, සංක්‍රමණික මව්වරුන් විසින් අපේක්ෂා කරන උසස් ජීවන මට්ටම අත්කර ගැනීම අපහසුවන අතර ආය ගෙවීම් සඳහා දිගු කාලයක් ගතවීම මෙන්ම, තම පවුලට රැකවරණය සලසාලන සැමියා විසින් අපරීක්ෂාකාරී ලෙස මුදල් පරිහරණය කිරීම මෙම ගැටලු වලට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා ඇති බව පෙනේ.

8. ළමා අපචාර

ළමා අපචාර යන්න පුළුල් අර්ථයක් ඇති යෙදුමකි. එමගින් අර්ථවත් වන්නේ ළමයකුගේ සුභසාධනයට අහිතකර ලෙස බලපාන අයුරකින් සිතා මතා සිදුකරනු ලබන ක්‍රියාවන්ය. මෙවැනි ක්‍රියා පාසලේ දී, තම පවුල හෝ අසල්වැසි ප්‍රජාව තුළදී සිදුකරනු ලබන අනවශ්‍ය විනිච්චි සිට වාණිජ මට්ටමෙන් සිදුකරන ලිංගික වෙළඳාම සඳහා ළමුන් යෙදවීම දක්වා වූ විවිධ ක්‍රියාකාරකම් අඩංගුවේ. බොහෝ ළමා අපචාර තමා ජීවත් වන අවට පරිසරය තුළදීම සිදුවීම අඩු ආදායම්ලාභී ප්‍රජාව අතර ප්‍රචලිතය. ඒ අතර ළමුන් අපචාරයට ලක්වීමට පොළඹවන්නා වූ අවදානම් තත්වයන් ඇතිවීමට හේතු වූ කරුණු විමසා බැලීම වටී. ඒවා අතර අධ්‍යාපනයක් නොමැතිකම, ප්‍රමාණවත් පරිදි පහසුකම් නොමැති වීම, නීතිමය පිහිටක් නොමැතිකම, දැනුම හා බලගැන්වීමක් නැතිකම, සමාජයේ ස්ත්‍රී, පුරුෂභාවය අනුව පවත්නා බලපෑම් කිරීමේ හැකියාව ආදිය වැදගත් වේ.

විශේෂයෙන්ම ගැහැණු ළමුන් තමාගේ නිවසේ දී හෝ තම අවට පරිසරයේ දී වැඩිහිටි පිරිමි අය සහ තම හිතවතුන් අතින් අපයෝජනයට ලක්වීම හෝ මෙහෙකාර සේවයට හෝ ලිංගික වෙළඳාම සඳහා වෙනත් ප්‍රදේශ කරා රැගෙන යෑම සිදුවේ. සංචාරක කර්මාන්තය සහිත ප්‍රදේශයන්හි පිරිමි ළමුන් විදේශිකයින්ගේ අනවරයට ලක්වීම බොහෝවිට දැකගත හැකිය. සමහර භූගෝලීය ප්‍රදේශවල මෙම තත්වයේ වෙනත් ප්‍රදේශවලට වඩා ඉහළ මට්ටමක් පවතී. උදාහරණ වශයෙන්,

- නාගරික මුඩුකකු ජනාවාස: මේවායේ ළමුන් විවිධ අපචාරවලට මුහුණපෑමේ අවදානම ඉතා ඉහළ මට්ටමක් පවතී. ඔවුන් ළමා කම්කරුවන් ලෙස කටයුතු කිරීම මෙන්ම ලිංගික අනවරයන්ට ද ගොදුරුවේ.
- වතු ජනාවාසයන්: මෙම ජනාවාසයන් ළමා ශ්‍රමිකයින් සපයන ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයකි.
- නිර්තදිග වෙරළාසන්න ප්‍රදේශය: විශේෂයෙන්ම පිරිමි ළමුන් සංචාරකයින් හා සම්බන්ධ ලිංගික අපචාරයන්ට ගොදුරුවීම බහුලයි.

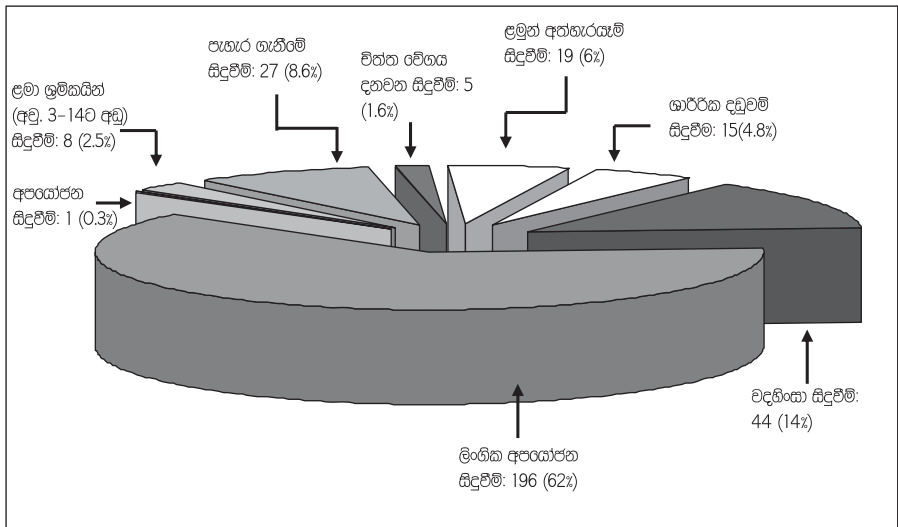
- ඊසානදිග වෙරළාසන්න ප්‍රදේශය: මෙම ප්‍රදේශයන්හි බොහෝ ළමුන් කරවල වාඩිවල කම්කරුවන් ලෙස වැඩ කිරීම හෝ අනාව කඳවුරුවල සේවයේ නියුතුකර ඇත. එමෙන්ම ලිංගික අපචාර කටයුතු සඳහා ද ළමුන් යෙදවීමට විශාල ගුලලුමක් ඇත. අනාව කඳවුරුවල සිටින ළමුන් අපචාර කටයුතු වලට හෝ ශ්‍රමිකයන් ලෙස යොදවා ගැනීමට ඇති අවදානම ඉතා ඉහළය.

ළමා අපචාර පිළිබඳව බොහෝ සිදුවීම් සිදුවීමකට සීමාවී තිබුණ ද ශ්‍රී ලංකාව තුළ ළමා අපචාර සිදුවීම ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතී. 1980 දශකය තුළදී ප්‍රකාශයට පත්වූ විවිධ ළමා අපචාර හා සිදුවීම් පාදක කර ගනිමින් 1980 හා 90 දශකයන්හි එකී තත්ත්වයේ සීඝ්‍ර වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ නිසා එවකට ජනාධිපතිනිය ලෙස කටයුතු කළ වන්දිකා ධන්‍යාධාරයක කුමාරණතුංග මැතිණියගේ පාලන සමයේ දී ශ්‍රී ලංකා ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරිය 1999 දී ආරම්භ කරන ලදී. එමගින් ළමා අපචාර හා ළමා ලිංගික හිංසනයන්ට විරුද්ධව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත. ජාතික ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරිය විසින් ළමා හිංසනය, අපචාර හා සම්බන්ධ දත්ත හා තොරතුරු එකතු කිරීම, උපදේශන සේවා සැපයීම, ළමා ආරක්ෂණ නිලධාරීන් හරහා අවශ්‍ය මග පෙන්වීම, දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආදිය තුළින් ළමා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට පියවර ගෙන තිබේ. ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර ළමා ආරක්ෂණ සම්මුතියට අත්සන් තබා ඇති රටක් වන අතර, එ අනුව හිංසනයට හා අපයෝජනයට ලක්වන ළමුන් හා ඔවුන්ගේ දෙමව්පිය භාරකරුවන් සමඟ සෘජුවම කටයුතු කළ හැකි යාන්ත්‍රණයක් සකස් කර ඇත.

ජාතික ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරිය මගින් සිදුකරනු ලබන දත්ත/තොරතුරු එකතු කිරීම පැවතියත්, ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා අපචාර හා හිංසනයන් පිළිබඳව දැනුමෙහි උණුසාවයක් පෙන්නුම් කරයි. ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරිය විසින් දත්ත එකතු කරනු ලබන්නේ වාර්තාගතවූ සිදුවීම්වලට අදාළවයි. එනමුත් බොහෝ සිදුවීම් වාර්තා නොවූ සිද්ධීන් ලෙස විශැකී යනු ඇත. ඉහත සඳහන් ආකාරයට අමතරව වෙකලපිත වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි දත්ත හෝ තොරතුරු ඉතා විරලය. එසේ තිබෙන්නා වූ බොහෝ දත්ත යළිපැහැදිය ඒවා මෙන්ම, පිළිගත හැකි නිශ්චයකින් තොරව සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයන්ට අදාළව වේ. එමනිසා ශ්‍රී ලංකාවේ ළමුන් මුහුණපාන ළමා අපචාර හා හිංසනයන්ට අදාළව සංකීර්ණ විශ්ලේෂණයන් සිදුකිරීම අසීරු කරුණක් වී ඇත. එමෙන්ම, ළමා අපයෝජනයන්, මානසික පීඩන මෙන්ම පහත්කොට සැලකීම් ආදී කරුණු පිළිබඳව තොරතුරු සොයා ගැනීම අපහසුය.

1980 හා 90 දශකයන්හි දී ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ක්ෂේත්‍රයට අදාළව සිදුවී ඇති වාණිජ ලිංගික අපයෝජනයන් පිළිබඳව හෙළිවූ කරුණු ආශ්‍රයෙන් ඒ සම්බන්ධ බොහෝ වාර්තා තොරතුරු බිහිවීය. එම තත්ත්වය යටතේ වෙනත් අංශවලින් සිදුවන අපචාරයන් සහ ගෘහස්ථ හිංසනය පිළිබඳව අධ්‍යයනයන් කිරීම හා වාර්තා අවම වී ඇත. ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානයේ සහ යුනිසෙෆ් සංවිධානයේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව වාර්ෂිකව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ළමුන් 40,000 ක් පමණ ලිංගික වෙළඳාමේ යෙදේ. එමෙන්ම 5000 සිට 30,000 ක් පමණ පිරිමි ළමුන් බටහිර රටවලින් පැමිණෙන ළමුන් සමඟ කාමසේවනයේ යෙදෙන සංචාරකයින්ගට ගොදුරු වේ. මෙවැනි සංචාරකලේඛන හා තොරතුරු අනුව බලනවිට කොපමණ ළමුන් ප්‍රමාණයක් ලිංගික අපචාරයන්ට ගොදුරු වන්නේ ද යන්න තේරුම්ගැනීමට හැකිය. කෙසේ නමුත් මෙම බොහෝ දත්ත පිළිබඳව විශ්වාසයක් තැබීමට නොහැකි බව ද සඳහන් කළ යුතුව ඇත. නමුත් ජාතික ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරියේ සංඛ්‍යා ලේඛණ අනුවත් ලිංගික හිංසනයන් හා අපචාර අනෙකුත් අපචාරයන්ට වඩා ඉහළ මට්ටමක පවතින බව පෙනේ (රූපසටහන 8:1).

රූපසටහන 8.1: 2005 වසර තුළදී ශ්‍රී ලංකා ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරියට වාර්තා කර ඇති ළමා අපයෝජනයන්

මූලාශ්‍රය: ජාතික ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරිය (2005)

ළමා අපයෝජනයන් සිදුවීම බොහෝ විට දිළිඳු ආර්ථික පසුබිමක් සහිත පවුල්වල හෝ අධ්‍යාපනය අහිමි වූ සහ නිසි පරිදි රැකවරණයක් නොමැති ළමුන් හා සම්බන්ධ ක්‍රියාවකි. සමහර භූගෝලීය ප්‍රදේශයන්හි ජීවත්වන ළමුන් මෙන්ම, අසංවිධානාත්මක හෝ විසුරුණු පවුල්වල දරුවන් අපයෝජනයන්ට ලක්වීමේ අවදානම ඉතාම ඉහළ මට්ටමක පවතී. ඉහත සඳහන් දිළිඳු සමාජ ආර්ථික තත්ත්වයන්ට අමතරව ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ හා සංස්කෘතියට ආවේණික ගතිලක්ෂණ නිසාවෙන් විශේෂයෙන්ම ලිංගික හෝ වෙනත් ගෘහස්ථ හිංසනයන් ඉවසා සිටීමේ පුරුද්ද සහ වෙරළාසන්න ප්‍රදේශයන්හි අසම්මත ලිංගික වර්තාවන්හි නිශ්ලේඛ වැනි දෑ බහුලව සිදුවන බව පෙනේ. මෙවැනි තත්ත්වයන් යටතේ එකී සිදුවීම් සමාජගතවී ඇති බව පර්යේෂකයින් විසින් සොයා ගෙන ඇත (ඩයස් 1999). මෙම තත්ත්වයන් තුළ සමහර ළමුන් වාණිජ ලිංගික ක්‍රියාවලට පෙළඹීමේ ප්‍රවණතාවයක් ද දක්නට ලැබේ.

9. ආයතනික රැකවරණය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ළමුන් රැකවලා ගැනීම සඳහා පවතින ආයතනික ක්‍රමවේදයන් සහ ඒවාට අදාළ කටයුතු ළමා නිවාස, ප්‍රතිශෝධන මධ්‍යස්ථාන, පුනරුත්ථාපන කඳවුරු හෝ ර්මාන්ඩ් නිවාස ආදිය පිළිබඳව විධිමත් පර්යේෂණයක් සිදුකර නොමැත. ළමුන් රඳවා තබන ඒවැනි ආයතන බොහෝ විට ළමුන් ආයෝජනයට පෙළඹෙන ස්ථාන බවට පත්ව තිබේ. ඒවැනි ස්ථානයන්හි ළමා අපරාධ, ළමා ශ්‍රමකයින්, ඉතා දිළිඳු ළමුන්, පවුල් කඩාකප්පල් වීමෙන් අතරමං වූ ළමුන් වැනි සෑම කෙනෙකුම රඳවා තබයි. නමුත් ඒවැනි ආයතනවල පවත්නා සීමිත සම්පත් ආදිය අනුව බලනවිට ඉහත කී ආකාරයේ පීඩාවන්ට පත්වූ ළමුන් වඩාත් අවදානම් තත්ත්වයන්ට හා අතවරකිරීම්වලට ලක්වීමට ඇති ඉඩප්‍රස්ථා බොහෝ ඇති බව පෙනේ.

සෙච් ද චිල්ඩ්රන් (Save the Children) ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා ප්‍රතිශෝධන මධ්‍යස්ථානයන් පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් වසර 2005 දී සිදුකර ඇත (බිලසන් සහ කොක්ස් 2005). එම අධ්‍යයනය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු නැගෙනහිර පළාත් ද ඇතුළුව ළමා රැකවරණ ආයතන මෙම අධ්‍යයනයට ලක්කර ඇත. එකී අධ්‍යයනයට අනුව ලංකාව පුරාම වාර්තාගත වී ඇති රැකවරණ යටත් සිටින ළමුන් ප්‍රමාණය සහ ළමා රැකවරණ ආයතනවලට වඩා විශාල සංඛ්‍යාවක් පවතින බවත්, විශේෂයෙන්ම උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ද රජයේ ලියාපදිංචි නොකළ එවැනි ආයතන බොහොමයක් ක්‍රියාත්මක වන බව පෙනේ. එමෙන්ම රජය යටතේ පවත්නා ඉතාමත් අඩු ආයතන ප්‍රමාණයකට අදාළ තොරතුරු නිවැරදිව දැක්වේ. තවද නීතියානුකූලව තීරණයන් ගත යුතු ළමුන්, එකී තීරණයන්ගෙන් පසුව යායුතු තැනක් පිළිබඳව අවබෝධයක් නොමැතිව අදාළ රැකවරණ ආයතනවල රැඳී සිටිති.

වගු අංක 9.1: පළාත් අනුව ළමා රැකවරණ ආයතනවල ව්‍යාප්තිය

පළාත	හාර ගැනීමේ නිවාස	සහතික කළ පාසල	රිමාන්ඩ් නිවාස	රැඳවුම් නිවාස
බස්නාහිර	1	2	2	
දකුණු	1	1	1	2
උතුරු නැගෙනහිර	1			
මධ්‍යම	1			
එකතුව	4	3	3	2

පළාත	ස්වච්චිත නිවාස	ආබාධිත ළමුන් සඳහා නිවාස	වෙනත්	එකතුව	ළමුන් ගණන
බස්නාහිර	72	12		89	4,594
දකුණු	20	6		31	1,063
උතුරු නැගෙනහිර	150	8	15	174	8,622
මධ්‍යම	30	4		35	1,279
එකතුව	272	30	15	329	15,068

මූලාශ්‍රය: බිලසන් සහ කොක්ස්, 2005:7

බාලාපරාධ සම්බන්ධයෙන් හඳුනාගන්නා ලද ළමුන් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගන්නාතෙක් ආයතනික අංශ වෙත යොමු කිරීම සිදුකරයි. මෙහිදී රිමාන්ඩ් නිවාස හෝ රැඳවුම් නිවාසවල ඔවුන් රඳවා තබයි. ශ්‍රී ලංකාවේ සාපරාධී ක්‍රියාවකට වගකීමේ අවම වයස අවුරුදු 8 කි. එමෙන්ම ළමයා යන්න නිර්වචනය කර ඇත්තේ වයස අවුරුදු 14 අඩු ළමුන් සඳහාය. අවුරුදු 14 - 18 අතර අය තරුණයන් ලෙස හඳුන්වා ඇත. වයස අවුරුදු 18 ට අඩු සාපරාධී ක්‍රියාවන්ට ගොදුරු වූ ළමුන් අනිවාර්යෙන්ම ආයතනික ක්‍රියාවලියකට යොමුකර ඔවුන් වෙනුවෙන් අවශ්‍ය නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගනිති. එතෙක් ඔවුන් පෝලාසික රැකවරණයෙහි රඳවා තැබිය යුතුය. එහෙත් එවැනි රැඳවුම් නිවාස නොමැතිකම නිසා රිමාන්ඩ් නිවාස සඳහා එවැනි ළමුන් යොමුකිරීම කරනු ඇත. එවැනි ස්ථානයන්හී අවශ්‍ය

පහසුකම් නොමැතිකමින් සහ ළමුන් රැකබලා ගැනීමේ පළපුරුදු කාර්යමණ්ඩලයක් නොමැතිකම ආදී අඩුපාඩුකම් වලින් සහිතය. ප්‍රමාණවත් නිවාස පහසුකම් නොමැතිකම නිසාවෙන් විවිධ වැරදිකරුවන් සහ අපරාධවලට ලක්වූවන් යන දෙවර්ගයම එකම ස්ථානයක රඳවා තැබීම දැකගත හැකිය (කුමාරසමාමි සහ සත්කුනානාදන් 2006).

වගු අංක 9.2: වසර 2002 තුළදී පැවති ළමා රැඳවුම් නිවාස සහ ඒවාට ඇතුළත් කරන ලද ළමුන් ගණන

ළමා නිවාස වර්ගය	නිවාස ගණන	ළමුන් ගණන
ර්මාන්ත නිවාස	4	1161
සහතික කරන ලද පාසල	4	242
භාරගැනීමේ නිවාස	8	326
රැඳවුම් නිවාස	1	183
අනුමත පාසල	1	3
ජාතික පුහුණු මධ්‍යස්ථාන	1	24
සංවිච්ඡා ර්මාන්ත නිවාස	3	71
සංවිච්ඡා නිවාස	201	9485
එකතුව	223	11,495

මූලාශ්‍රය: පරිවාස හා ළමා ආරක්ෂණ සහ ළමා රැකවරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව

ළමුන් ආයතනගත කිරීම සහ දරිද්‍රතාවය අතර ඉතා ශක්තිමත් සම්බන්ධතාවයක් පවතී. ළමා රැකවරණ සඳහා පැමිණෙන ළමුන් වැඩිදෙනෙකු දිළිඳු පවුලවල අය වන අතර ඔවුන් විසින් අපරාධ සිදුකිරීමට ඇති ප්‍රවණතාවය ඉතා ඉහළයි. අවදානම් තත්වයන් මුහුණ දී සිටින ළමුන් පවා රැකවරණ ආයතනවලට යොමුකිරීම සිදුකරයි. විශේෂයෙන්ම ළමා අපයෝජනයන්ට හෝ ළමා ශ්‍රමිකයින් ලෙස කටයුතු කළ අය මේ ගණයට අයත්ය. එමෙන්ම අපයෝජනයට ලක්වූ ළමුන් තමන් විසින්ම රැකවරණ පතා පැමිණෙන අවස්ථාවලදී ඔවුන් සඳහා විශේෂයෙන් ආරක්ෂාව සලසා දීම සඳහා නීතිමය සාධාරණය ඉටුකිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. නමුත් මෙම අධ්‍යයනය යටතේ අනාවරණය වූ පරිදි එවැනි පහසුකම් හා රැකවරණ සැලසීම ප්‍රමාණවත් පරිදි සිදුනොවන බව පෙනේ. එ වෙනුවට ඔවුන්හට අවශ්‍ය ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් සැපයීම හෝ රැකබලා ගැනීම සිදුනොවන බව පෙනේ. තවද, ඔවුන් ඔවුන්ගේ පවුලවල සාමාජිකයින්ගෙන් අයින්කර තැබීම සහ නීති පරිදි පුනරුත්ථාපනය නොකිරීම නිසා රැකවරණ මධ්‍යස්ථානයෙන් පිටව ගිය විට ජීවිතයට මුහුණදීමේ හැකියාවක් නොමැති තත්වයකට පත්වෙති.

10. විවි ළමුන්

මෙම විවරණය තුළදී සාකච්ඡාවට බඳුන් කරන ලද ළමුන් හා සම්බන්ධ අනෙකුත් ගැටළු මෙන්ම විවි ළමුන් පිළිබඳව ද ලබාගත හැකි තොරතුරු ඇස්තමේන්තු විශ්වාසදායක මට්ටමක නොමැත. බොහෝ අධ්‍යයනයන් හා ආශ්‍රිත දත්තවලට අදාල දින වකවානු සඳහන්ව ඇති නමුත් ඒවායේ ඇතුළත් දත්ත සීමිත වේ. එමෙන්ම පිළිගත නොහැකිය. කෙසේ නමුත් සංඛ්‍යාලේඛන දෙස සලකා බලනවාට වඩා මෙම විශ්ලේෂණයේ දී විවි ළමුන් පිළිබඳව නිරවචනයන් හා ඔවුන් හා බැඳී පවත්නා ගැටලු විමසා බැලීම සිදුකර ඇත. විවි මත ජීවත්වීමට කරුණු යෙදී ඇති ළමුන් පැහැදිලිවම විවිධ ආකාරයේ අසාධාරණකම් වලට හා හිංසනයන්ට ගොදුරු වූ අය බව තේරුම්ගත

හැකිය. එමෙන්ම ඔවුන්ගේ ජීවිත අවදානම ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතී. මේ යටතේ සාමාන්‍ය සෘජු ජීවිතයේ බැහැර කිරීම්, අහිමි කිරීම්, සහ අවදානම් තත්ත්වයන්ට මුහුණදීම් ආදී තල්ලු කිරීමේ හා ඇදහැනීමේ බලවේගයන්ට ඔවුන් ගොදුරු වී සිටී.

වීථි ළමුන් යන්න මූලික වශයෙන්ම නාගරික පරීසරයේ දැකගත හැකි තත්ත්වයකි. එමෙන්ම නාගරික ප්‍රදේශයන්හි ළමා දර්දතාවය ගැන සැලකීමේ දී එය වීථි ළමුන්ට පමණක් සීමා වුවක් නොවන බවත් උණා සේවා පහසුකම් සහිත නාගරික ජනාවාසයන්හි ජීවත්වන ළමුන් ද දර්දතාවයෙන් පෙළෙන බව අමතක කළ යුතු නැත. ඒ අතර වීථි ළමුන්ගෙන් බොහෝ දෙනෙකු යහපත් ආර්ථික තත්ත්වයක් පතා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලින් නගරවලට සංක්‍රමණය වූ පවුල්වල දරුවන් වීම ද සැලකිය යුතු කරුණකි.

ද සිල්වා සහ ද සිල්වා (දින නොමැති) අධ්‍යයන වාර්තාවකට අනුව, වීථි ළමුන් වර්ග දෙකකට බෙදා හඳුනාගෙන තිබේ. එනම්, 1. පුරාණ කාලීන වශයෙන් වීථි තුළ ජීවත්වන ළමුන්. උදා: රැකවරණය මත සීගමන් යෙදෙන සහ භාරකරුවෙකු හෝ දෙමව්පියන් නොමැතිව ජීවත්වන ළමුන් 2. දහවල් කාලයේ විවිධ ආදායම් ඉපයීමේ කටයුතු කර රාත්‍රියෙහි තම නිවාස වෙත ආපසු යන ළමුන්.

එමෙන්ම තමා විසින් තනිවම නගරයට පැමිණ වීථි ළමුන් ලෙස යම් ආකාරයේ ආදායම් ඉපයීමේ වල නිරතවෙමින් තම පවුල් සමග සම්බන්ධතා පවත්වන වීථි ළමුන් තවත් කණ්ඩායමකි. සෙන්ටෝර් අධ්‍යයනය (1991) පෙන්වා දෙන පරිදි වීථිවල තනිව ජීවත්වන ළමුන් බොහෝ විට අවුරුදු 7 පමණ වයසේ අය වෙති. තවද අවුරුදු 6-15 අතර වයස බාණ්ඩයට අයත් ළමුන් කිසිවෙක් අධ්‍යාපන කටයුතුවල යෙදෙන්නන් නැත. මෙම වීථි ළමුන් නිතරම අවදානම් තත්ත්වයන්ට නිරාවරණය වී ඇත්තේ ඔවුන් සඳහා කිසිදු රැකවරණයක් හෝ උදව්වක් ලබා ගැනීමට ක්‍රමයක් නොමැති බැවිනි. වීථි ළමුන්ගෙන් බහුතරයක් පිරිමි ළමුන් වේ.

මෙම අංශයට අදාළව ප්‍රමාණවත් පර්යේෂණයන් සිදුකර නොමැති බව කිවයුතුය. එනමුත් මෙම වීථි ළමුන්ගේ ප්‍රමාණය දැනගැනීම පමණක් නොව ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා, ඇගයීම් මෙන්ම වීථියේ ගතකරන ජීවිතය නිසාවෙන් ඔවුන්ට අත්විඳින්නට සිදුව ඇති අපහසුතා වෙන් වෙන්ව ඔවුන්ගේ ජීවන ක්‍රියාවලිය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා විධිමත් පර්යේෂණයන් අවශ්‍ය බව පෙනේ. එමෙන්ම මෙම වීථි ළමුන්ගේ මෙන්ම නාගරික උණා පහසුකම් වලින් හා දර්දතාවයට පත්ව ඇති ළමුන් ඔවුන්ට ඇති අභියෝගයන්ට මුහුණදීමේ හැකියාව සහ ක්‍රම උපායන් පිළිබඳව ද තේරුම් ගැනීම සඳහා පර්යේෂණ අධ්‍යයනයන් අවශ්‍ය බව පෙනේ.

11. නිගමනයන්

මෙම සංක්ෂිප්ත විවරණය තුළින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ජීවත්වන දර්දතාවයෙන් පෙළෙන ළමුන් සම්බන්ධයෙන් දැනට පවතින පර්යේෂණ ග්‍රන්ථ හා අදාළ කරුණු විශ්ලේෂණයට ලක්කර ඇත. මෙම විශ්ලේෂණයට අදාළ තේමාවන් වන සෞඛ්‍යය, මන්දපෝෂණය, අධ්‍යාපනය, ගැටුම්කාරී වාතාවරණය, ළමා ශ්‍රමිකයින්, සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල්වල ළමුන්, ළමා අපවාර, ආයතන ගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සහ වීථි ළමුන් යන අංශ ආවරණය කර ඇත. මෙම නිගමනය යටතේ ඉස්මතුකර පෙන්වීමට උත්සාහකර ඇත්තේ ඉහත කී තේමා ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා අවධානය යොමුකළ යුතු කරුණු වේ. එමෙන්ම මෙම නිගමනය අවසාන කිරීමේ දී මෙම අංශයන් පිළිබඳව වඩාත් විධිමත් පර්යේෂණයන් සිදුකිරීමේ අවශ්‍යතාවය මෙන්ම අදාළ පාර්ශවකරුවන් අතර තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය ද ඉස්මතු කර තිබේ.

මෙම විශ්ලේෂණයට අනුව ශ්‍රී ලංකාව සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සේවා සැපයීම අතින් සහ පොදුවේ ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයේ ශුණාත්මක බව අතින් සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා අනෙකුත් රටවල් අතර ඉහළ ස්ථානයක සිටී.

වෙළඳවරුන් සහ සෞඛ්‍යයට සම්බන්ධ සේවා පහසුකම් සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ ප්‍රදේශ ගෙන බලනවිට හොඳ ප්‍රවේශකතාවයක් තිබෙන බව පෙනේ. එමෙන්ම සෞඛ්‍ය අංශය පිළිබඳ දැනුවත්භාවය ඉහළ මට්ටමක පවතී. නමුත් ළමා සෞඛ්‍ය තත්වය පිළිබඳව ඉහත කරුණු මත පිහිටා සාමාන්‍යකරණය කිරීම තරමක් අපහසුය. එයට හේතුව එකී අංශයට අදාළ තොරතුරු තරමක් වෙනස් ස්වරූපයක් ගන්නා බැවිනි. කෙසේ නමුත් අවස්ථාවන් අතින් කිරීම ළමුන්ගේ අයහපත් සෞඛ්‍ය තත්වයට බලපාන ප්‍රධාන හේතුවක් බව පෙනේ. බොහෝ පවුල්වල සාමාජිකයන් හට ප්‍රමාණවත් ගුණාත්මක ජීවන තත්වයක් අතිමිච්ච, අධ්‍යාපනයට හා අත්‍යවශ්‍ය සේවාවන්ට, මෙන්ම වෙළඳපොළට නිසි ප්‍රවේශකතාවය නොමැතිකම හේතුවෙන් අයහපත් සෞඛ්‍යය තත්වයන් මතුවී තිබේ. ළමා දරිද්‍රතාවයට අදාළව දත්ත ලබාගත හැකි අංශයන්හි දී ළදරුවන් සහ වයස අවුරුදු 5ට අඩු ළමුන්ගේ වර්ධනයට අදාළව විශාල අවධානයකින් යුතුව එම දත්ත රැස්කර තිබේ. එයට හේතුව ජාත්‍යන්තරව සිදුකරනු ලබන ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම් මත පුරව ළමා අවධියේ සෞඛ්‍යය තත්වය විග්‍රහ කිරීමට අදාළ දත්ත බොහෝ විට රැස්කිරීමයි. එමගින් ඔවුන්ගේ ළමා කාලය සංවර්ධනයට අදාළ තොරතුරු දත්ත ලබා ගැනීමට අපහසුය.

ළමා මන්දපෝෂණය ශ්‍රී ලාංකීය සමාජයේ නිරතුරුව දැකිය හැකි ප්‍රභවයකි. ශ්‍රී ලංකාව අත්කරගෙන ඇති ඉහළ මට්ටමේ මානව සංවර්ධන දර්ශක සහ වර්ධනයන් පැවතිය ද, මාතෘ හා ළමා මන්දපෝෂණය, අඩු බර දරු, උපත් දිගටම පවතී.

ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයෙහි කර ඇති ඉමහත් කැප කිරීම මත ඉතා ඉහළ සාක්ෂරතාවයන් හා පාසල් සඳහා හොඳ ප්‍රවේශකතාවයක් ශ්‍රී ලංකාව පුරාම ව්‍යාප්තව පවතී. කෙසේ නමුත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයෙහි අඩු ආයෝජන තත්වය සහ විෂයමාලා නවීකරණය සිදු නොවීම නිසා අපේක්ෂිත මට්ටමේ වර්ධනයක් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයෙහි දැකිය නොහැකිය.

ගැටුම්වලට මැදිහත් වූ ළමුන් පිළිබඳව විශාල තොරතුරු සාහිත්‍යයක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවතී. ඒ අනුව සම්පුර්ණයෙන්ම එක් පරම්පරාවක්, අතාරක්ෂිත බවෙන්, හිංසාකාරී ක්‍රියාවලින්, ශාරීරික හා මානසිකව ද හිංසාවලින් සහ පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශකතාවය අතිමිච්චම ආදී අහිතකර අත්දැකීම්වලට මුහුණපා සිටිති. කෙසේ නමුත් සමහර පර්යේෂණ අධ්‍යයන් තුළින් කොයා නනු ලැබූ කරුණු අනුව ගැටුම්කාරී තත්වයන්ට නිරතුරුව මැදිපී සිටින ළමුන් එකී තත්වයන්ට මුහුණදීමේ හැකියාව දියුණු කරගෙන අසීමිත අපහසුකම් තුළ කල්ගෙවන බවද හෙළිවී ඇත.

ළමා ශ්‍රමිකයින් පිළිබඳව ඇති බොහෝ තොරතුරු හා දත්ත යල් පැන ගිය ඒවා බැවින් ඒවා සාවත්කාලීන කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මතුවී තිබේ. ළමා ශ්‍රමිකයින් විවිධ වූ අහිමිකිරීම්වලින් පෙළෙති, ඔවුන් බොහෝ විට ප්‍රමාණය ඉක්මවා වැඩ කරති, විවේකය හා විනෝදය සීමිතය, අධ්‍යාපනයට ඉඩකඩ ඇතිරී ඇත, අහිතකර වැඩ කිරීමේ පරිසර තත්වයන්ට සීමාවී සිටිති, ස්වාමීන්ගේ වදහිංසා වලට ලක්වෙති, එමෙන්ම ලිංගික අතවරයන්ට ගොදුරුවීම සහ අඩු වේතනයකට වැඩකිරීමට සිදුව තිබේ.

සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල්වල ළමුන් පිළිබඳව තිබෙන ලිඛිත තොරතුරු ඉතා සීමිතය. කෙසේ නමුත් සේවී ද විල්කීරන් (Save the Children) ආයතනය විසින් වසර 2006 දී සිදුකරන ලද වඩාත් සවිස්තරාත්මක සම්කෂණය මෙම විෂයට අදාළ වැදගත්ම තොරතුරු මූලාශ්‍රය වේ. සංක්‍රමණික මව්වරුන් සහිත පවුල්වල ළමුන් මුහුණ දෙන සමහර සංඛ්‍යාත්මක අත්දැකීම් හා අවදානම් තත්වයන් මෙම අධ්‍යයනය තුළින් හුවා දක්වා ඇත. මෙම අවදානම් තත්වයන් අදාළ පවුල් අත්විඳිමින් සිටි සමාජ ආර්ථිකමය අපහසුකම් හා දරිද්‍රතා මට්ටම සමග බැඳී පවත්නා ගැටලුවල ප්‍රතිමුර්තික බව අවධාරණය කළ යුතුය.

ළමා අපවාර පිළිබඳව ලියවී ඇති තොරතුරු හා පර්යේෂණ එළිදැක්වීම් බොහොමයක් වාණිජ ලිංගික ආයෝජන ගණයට අයත් ලෙස හුවා දැක්වීම, පවතින ශාරීරික වඩා එකී ක්ෂේත්‍රයෙහි අහිතකර තත්වයක් හුවා දැක්වීමේ

ප්‍රයත්නයක් ලෙස සැලකීමට පුළුවන. ළමා අපයෝජනය බොහෝ විට අයහපත් සමාජ ආර්ථික තත්වය මෙන්ම අධ්‍යාපනය අහිමි කිරීම සහ නිසි ළමා රැකවරණය අහිමිවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පවත්නා තත්වයක් ලෙස පෙනේ.

ළමා රැකවරණ මධ්‍යස්ථානවලට යොමුකරන ලද ළමුන් පිළිබඳව සම්පූර්ණ පර්යේෂණයන් සිදුකර නොමැති බව පෙනේ. මෙහිදී ළමා නිවාස, ප්‍රතිශෝධන මධ්‍යස්ථාන, ර්මාන්තී නිවාස හෝ රැඳවුම් නිවාස වැනි කිසිදු ආයතනයක් ආවරණය වන ආකාරයේ එවැනි පර්යේෂණ සිදුකර නොමැත. කෙසේ නමුත් ළමුන් රැකබලා ගැනීමේ ආයතනවලට යොමු කිරීම හා දරිද්‍රතාවය පිළිබඳව ඉතාමත් ශක්තිමත් සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව පැහැදිලිය. ළමා රැඳවුම් නිවාස සඳහා ඇතුළත් කරන ළමුන් බොහෝ දෙනෙකු දරිද්‍රතාවයෙන් යුතු පවුලවල අය වන අතර ඔවුන් බොහෝ විට විවිධ අපරාධ සිදුකිරීමට වැඩි නැඹුරුතාවයක් පෙන්නුම් කරති.

මෙම විවරණය තුළදී ළමා දරිද්‍රතාවයට අදාළව ඉස්මතුකරන ලද අනෙකුත් අංශයන් මෙන්ම විචිත ළමුන් පිළිබඳව තිබෙන ඇස්තමේන්තු සහ තොරතුරුවල විශ්ලේෂණීයත්වය අවම මට්ටමක පවතින අතර දත්ත හා තොරතුරු හිඟකමක් ද තිබේ. එමෙන්ම විචිත ළමුන් පිළිබඳව සිදුකර ඇති පර්යේෂණයන් සීමාසහිත බව පැහැදිලිය. එම නිසා විචිත ළමුන් කොපමණ ප්‍රමාණයක් සිටි ද යන්නටත් වඩා ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා, ඇගයීම්, අත්විඳින තත්වයන් සහ ඔවුන් විසින් විචිතව ගත කරන ජීවිතය වැනි විවිධ අංශයන් පිළිබඳව විධිමත් පර්යේෂණ වලින් ආවරණය විය යුතුව තිබේ.

මෙම විවරණය සඳහා තොරතුරු දත්ත ඇතුළත් සාහිත්‍ය පිළිබඳව ගවේෂණයේ දී සමහර අංශයන්ට අදාළව සිදුකර ඇති පර්යේෂණයන් ඉතා සීමිත බවත්, සිදුකර තිබෙන්නා වූ පර්යේෂණයන් නිවැරදි නියෝජනයක් සහ ආවරණයක් නොමැති බවත් හෙළිවිය. එමෙන්ම තිබෙන්නා වූ තොරතුරු සඳහා පර්යේෂකයින්හට ප්‍රවේශකත්වයක් නොමැතිකම ද පෙනුණි. මෙම තත්වය, අදාළ ගැටලු විසඳීම සඳහා මැදිහත් වීමේ වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීමට අහිතකර ලෙස බලපාන අතර, එවැනි සැලසුම් මැදිහත්වීම් නිවැරදි සාක්ෂි සහිත පසුබිමක සිට සිදුකළ යුතුව ඇත. බොහෝ සංවිධාන තම ආයතනයන්ගේ වැඩසටහන් සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු රැස් කිරීම උදෙසා පාදක සම්බන්ධතාවයන් සිදුකිරීම දැකගත හැකිය. නමුත් එවැනි තොරතුරු අනෙකුත් අදාළ ආයතන සංවිධාන සමග හුවමාරු කර ගැනීමක් දැකිය නොහැකිය. එමනිසා කාර්යක්ෂම ලෙස තිබෙන තොරතුරු දත්ත හුවමාරු කිරීම තුළින් එකම පර්යේෂණ දෙවරක් කිරීමේ අවශ්‍යතා අවම කරගත හැකිය. එමෙන්ම සංවර්ධන මැදිහත්වීම ද වඩාත්ම ගැලපෙන ඉලක්ක කණ්ඩායම වෙත යොමු කිරීමට ද එමගින් හැකිගාව තිබේ.

මෙම ක්‍රියාවලිය පහසු කරවීම සඳහා දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය විසින් පාඨකයින්, පර්යේෂකයින්, වෘත්තිකයින් සහ ක්‍රියාත්මක ක්ෂේත්‍රයන් හී නියුතු සැමට, තමතමන් හා අනෙකුත් අය සතු දත්ත හා තොරතුරු, සම්පත් හුවමාරු කර ගැනීම වස් දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි දරිද්‍රතා තොරතුරු දත්ත බැංකුව වෙත දායක කිරීමට ආරාධනා කරයි. මෙම දරිද්‍රතා තොරතුරු දත්ත බැංකුව ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ දත්ත බැංකුවක් ලෙස වැඩිදියුණු කර තොරතුරු හුවමාරු මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත්කිරීම එහි අදහසයි. පරිඝණක මගින් දත්ත ලබා ගැනීම හා හුවමාරු කර ගත හැකි පරිදි සකස්කර ඇති දත්ත එම කේන්ද්‍රයෙහි පරිඝණක දත්ත පද්ධතියට අන්තර්ගත කළ හැකිය. ඒ සඳහා විමසීම් කිරීමට ඊ තැපෑල අංක : database@cepa.lk හෝ පහත සඳහන් දුරකථන මගින් දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය ඇමරිකා හැකිය. එනම්, 0112676955 - 8. එමගින් තමා සතු දත්ත අන්අයගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පරිත්‍යාග කිරීමට කැමති නම් හෝ මෙම දත්ත බැංකුව පිළිබඳ වෙනත් යම් ආකාරයක ප්‍රයෝජනවත් යෝජනාවක් ඉහත අංක අමතා කළ හැකිය. එමෙන්ම පාඨකයින් විසින් මෙම දත්ත බැංකුව පරිහරණය කිරීමට අපේක්ෂා කරන්නේ නම් කරුණාකර අපගේ අංක www.povertydatabase.lk දරණ වෙබ් අඩවිය හා සම්බන්ධවන මෙන් මතක් කරන්නෙමු.

12. ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

- AMARAKOON, L., 2002. *Armed Conflict and Sri Lankan Children*. Colombo: Save the Children.
- BILSON, A., COX, P., 2005. *Home Truths: Children's Rights in Institutional Care in Sri Lanka* (Advocacy Document). Colombo: Save the Children in Sri Lanka.
- CADER, A., REMNANT F., 2008. *The Multiple Dimensions of Child Poverty in Sri Lanka*, Centre for Poverty Analysis.
- CENWOR, 1991. *Street Children in Sri Lanka: Report of a Workshop held on 22nd-23rd March 1991*. Colombo: Centre for Women's Research.
- CPA, 2003. *A Rapid Assessment on Children in Exploitative Employment in Sri Lanka*. Colombo: Centre for Policy Alternatives.
- ILO/IPEC, 2004. *Child Labour and Responses: Overview note*. Sri Lanka: International Labour Organisation.
- COOMARASWAMY, R. and A. SATKUNANATHAN (2006). *Anti-Child Trafficking Legislation in Asia: A Six - Country Review. Regional Project on Combating Child Trafficking for Labour and Sexual Exploitation (TICSA - II)*. Bangkok.
- DEPARTMENT OF CENSUS AND STATISTICS, 1999. *Child Activity Survey Sri Lanka 1999*. Colombo: DCS and Ministry of Finance and Planning, Sri Lanka.
- DEPARTMENT OF CENSUS AND STATISTICS, 2001. *Census of Population and Housing 2001 - Sri Lanka*. Colombo: DCS.
- DEPARTMENT OF CENSUS AND STATISTICS, 2002(a). *Sri Lanka Demographic and Health Survey 2000*. Colombo: DCS.
- DEPARTMENT OF CENSUS AND STATISTICS, 2002(b). *Demographic and Health Survey 2001: Northern and Eastern Provinces*. Colombo: DCS/UNICEF. [UNPUBLISHED, extracts available at: www.statistics.gov.lk]
- DEPARTMENT OF CENSUS AND STATISTICS and UNICEF, 2004. *Survey of Child Health and Welfare in Selected Northern and Eastern Districts in Sri Lanka*. Colombo: DCS & UNICEF.
- DE SILVA, S., 2000. *Nutrition: Status, Causes, and Achievements in Sri Lanka*. In: *Demography of Sri Lanka: Issues and Challenges*. Colombo: University of Colombo.
- DESILVA, W.I., SOMANATHAN, A., ERIYAGAMA, V. 2003. *Adolescent Reproductive Health in Sri Lanka: Status, Policies, Programmes and Issues*. Colombo: Institute of Policy Studies.

DE SILVA, H. D. G. and DE SILVA, D. Undated. *An Assessment of Children in the Streets of Colombo*. Colombo: World Health Organisation.

DIAS, R., 1999. *Children at Risk*. Colombo: Quest.

DIAS, M. 2000. *Problems of children of Migrant Workers. SAARC Regional Workshop on Children of the SAARC Region with special focus on the impact of the SAARC decade on the girl child (1991- 2000)*.

DIPHOORN, T., 2006. *It's All About Who Says What. A Discursive Analysis of Child Recruitment in Sri Lanka*. Thesis (M.A.). Utrecht University, The Netherlands.

GAMBURD, M. R. 2005. '*Lentils There, Lentils Here! Sri Lankan Domestic Labour in the Middle East*'. In HUANG, S., YEOH, B. S. A., RAHMAN, N.A. (eds.). *Asian Women as Transnational domestic Workers*. Marshall Cavendish Academic.

JAYAWEEERA, S., SANMUGAM, T. and RATNAPALA, C., 2002. *Child Labour and Non-schooling Children in Selected Low-income Communities in Sri Lanka*. Colombo: Centre for Women's Research.

KANNANGARA, N., DE SILVA, H. and PARNDIGAMAGE, N., 2003. *Child Domestic Labour: A Rapid Assessment. Investigating the Worst Forms of Child Labour*. Geneva: ILO/ IPEC.

MATHIEU, A., 2006. *Reaching The Girls In South Asia*. Kathmandu: UNICEF.

MEDICAL RESEARCH INSTITUTE (MRI) OF THE MINISTRY OF HEALTH & INDIGENOUS MEDICINE. 1998. *Vitamin A Deficiency Status of children in Sri Lanka*. Colombo, Medical Research Institute.

MINISTRY OF EDUCATION, 2007. *School Census 2005*.

MINISTRY OF SOCIAL WELFARE, 2003. *National Policy on Disability For Sri Lanka*. Colombo: Ministry of Social Welfare.

MOONESINGHE, S., 2002. *The Role of Small arms and Light Weapons in Sri Lanka: Understanding Children of a Gun-culture*. *Nethra* 5 (3&4), pp.7-25.

NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION and UNICEF, 2003. *Rapid Needs Assessment Survey - Education of Children in Conflict Affected Areas of Sri Lanka*. Colombo: NIE & UNICEF

NCPA/UNICEF (2005). *Report on the National Consultation on Violence Against Children: Sri Lanka. National Consultation on Violence Against Children: Sri Lanka, Colombo, NCPA/UNICEF*. Available at: http://violencestudy.org/IMG/pdf/5_1_.Sri_Lanka_Report_NC_VAC.doc.pdf

- RAJENDRAN, S., 2004. *A Study Preventing Child Labour in the Plantation Sector: Badulla District*. Colombo: LJEWU/ILO.
- SAVE THE CHILDREN, 2006. *Children's role in household economies: Complementary research to a Livelihoods Assessment, Pottuvil, Ampara District*. Sri Lanka, Colombo
- SAVE THE CHILDREN IN SRI LANKA. 2006. *Left Behind, Left Out: The Impact on Children and Families of Mothers Migrating for Work Abroad*. Colombo: Save the Children.
- UNICEF, 1990. *A Profile of the Sri Lankan Child in Crisis and Conflict*. Colombo: UNICEF.
- UNICEF, 2001. *The Sri Lankan Child. An Atlas*. Colombo: UNICEF
- UNICEF, 2005a. *Children and the Tsunami, a Year on*. A Draft UNICEF summary of what worked. New York: UNICEF.
- UNICEF, 2005b. *Sri Lanka: After the tsunami, rising birth rate brings challenges*. [Online]. Colombo: UNICEF. Available at: http://www.unicef.org/emerg/disasterinasia/index_30113.html. [Accessed 13 November 2006].
- UN Secretary-General, 2006. *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Sri Lanka*. New York: UN
- SAVE THE CHILDREN, 1998. *Realising Rights: Children Affected by Armed Conflict in North and East Sri Lanka*. Colombo: Save the Children, (situation report no. 2).
- WORDSWORTH, D., McPEAK, M. and FEENY, T., 2005. *Children & Poverty - DEV Framework*. Richmond: Christian Child Fund.
- WORLD BANK, 2005. *Treasures of the Education System in Sri Lanka*. Washington DC: World Bank.